

ROZHODNUTIA PRIJATÉ SPOLOČNE EURÓPSKYM PARLAMENTOM A RADOU

ROZHODNUTIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY č. 1578/2007/ES

z 11. decembra 2007

o štatistickom programe Spoločenstva na roky 2008 až 2012

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej článok 285,

so zreteľom na návrh Komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽¹⁾,

po porade s Výborom regiónov,

konajúc v súlade s postupom ustanoveným v článku 251 zmluvy ⁽²⁾,

keďže:

(1) Podľa nariadenia Rady (ES) č. 322/97 zo 17. februára 1997 o štatistike Spoločenstva ⁽³⁾ by sa mal vypracovať viacročný štatistický program Spoločenstva.

(2) V súlade s uvedeným nariadením by malo mať Spoločenstvo včas prístup ku štatistickým informáciám, ktoré sú

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 175, 27.7.2007, s. 8.

⁽²⁾ Stanovisko Európskeho parlamentu z 12. júla 2007 (zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z 29. novembra 2007.

⁽³⁾ Ú. v. ES L 52, 22.2.1997, s. 1. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 1882/2003 (Ú. v. EÚ L 284, 31.10.2003, s. 1).

porovnateľné medzi členskými štátmi a medzi ich územnými jednotkami na základe ústavných podmienok členských štátov a ktoré sú aktuálne, spoľahlivé, relevantné a vytvorené čo najúčinnšie na účely tvorby, uplatňovania, monitorovania a hodnotenia svojich politík.

(3) S cieľom zabezpečiť konzistentnosť a porovnateľnosť štatistických informácií v Spoločenstve je nevyhnutné zaviesť päťročný štatistický program Spoločenstva, ktorý určí metódy, hlavné oblasti a ciele činností plánovaných vzhľadom na politické priority.

(4) Konkrétna metóda tvorby štatistík Spoločenstva si vyžaduje najmä úzku spoluprácu v rámci vyvíjajúceho sa štatistického systému Spoločenstva prostredníctvom Výboru pre štatistické programy zriadeného rozhodnutím Rady 89/382/EHS, Euratom z 19. júna 1989 ⁽⁴⁾, pokiaľ ide o prispôbenie systému, a to najmä zavedením právnych nástrojov nevyhnutných na ustanovenie uvedených štatistík Spoločenstva. Musí sa brať do úvahy záťaž respondentov, či už ide o podniky, jednotky ústrednej štátnej správy alebo regionálnej alebo miestnej samosprávy, domácnosti alebo jednotlivcov.

(5) Tvorba štatistiky Spoločenstva v rámci legislatívneho rámca päťročného programu sa dosahuje prostredníctvom úzkej, koordinovanej a ucelenej spolupráce medzi Eurostatom a vnútroštátnymi orgánmi. Na tento účel by mal Eurostat zabezpečiť koordináciu medzi rôznymi formami vnútroštátnych orgánov v sieti predstavujúcej Európsky štatistický systém (EŠS) s cieľom zabezpečiť včasné poskytovanie štatistiky na úrovni, ktorá umožní nevyhnutné porovnávanie medzi členskými štátmi, v záujme podpory politických potrieb Európskej únie.

⁽⁴⁾ Ú. v. ES L 181, 28.6.1989, s. 47.

- (6) Podľa tohto rozhodnutia pri tvorbe a zverejňovaní štatistiky Spoločenstva by mali národné štatistické orgány a štatistické orgány Spoločenstva dodržiavať zásady stanovené v Kódexe postupov európskej štatistiky, ktorý bol pripojený k odporúčaniam Komisie z 25. mája 2005 o nezávislosti, integrite a zodpovednosti národných štatistických úradov a štatistického úradu Európskych spoločností. Pri tomto procese by sa malo vynaložiť úsilie na podporu zblížovania zozbieraných štatistických informácií a možnosti ich vedeckého spracovania.
- (7) Na základe oznámenia Komisie Európskemu parlamentu a Rade o znížení záťaže respondentov, zjednodušení a stanovení priorít v oblasti štatistik Spoločenstva by sa pri príprave ročných štatistických pracovných programov mala zohľadniť potreba priebežného prehodnocovania štatistických priorít vrátane zjednodušovania postupov a znižovania požiadaviek, ktorých význam klesá, s cieľom čo najlepšieho využitia dostupných zdrojov.
- (8) S cieľom zvýšiť súdržnosť a účinnosť opatrení Spoločenstva pre mestá a umožniť spoľahlivé porovnania je na štatistické účely nevyhnutné presnejšie definovať, čo sa myslí pod „mestskou oblasťou“ a „aglomeráciou“.
- (9) Keďže cieľ tohto rozhodnutia, konkrétne ustanovenie štatistického programu Spoločenstva na roky 2008 až 2012, nemožno uspokojivo dosiahnuť na úrovni samotných členských štátov a preto ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Spoločenstva, Spoločenstvo môže prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 zmluvy. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto rozhodnutie nepresahuje rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie tohto cieľa.
- (10) Týmto rozhodnutím sa stanovuje finančné krytie na celé obdobie trvania programu, ktoré pre rozpočtový orgán predstavuje počas ročného rozpočtového postupu základný odkaz v zmysle bodu 37 Medziinstitucionálnej dohody zo 17. mája 2006 medzi Európskym parlamentom, Radou a Komisiou o rozpočtovej disciplíne a riadnom finančnom hospodárení ⁽¹⁾.
- (11) Usmernenia pre tvorbu tohto programu boli predložené v súlade s nariadením (ES) č. 322/97 Výboru pre štatistické programy, Európskemu poradnému výboru pre štatistické informácie v hospodárskej a sociálnej oblasti zriadenému rozhodnutím Rady 91/116/EHS ⁽²⁾ a Výboru pre menovú a finančnú štatistiku a štatistiku platobnej bilancie zriadenému rozhodnutím Rady 2006/856/ES ⁽³⁾,

ROZHODLI TAKTO:

Článok 1

Ustanovenie štatistického programu

Týmto sa ustanovuje štatistický program Spoločenstva na roky 2008 až 2012 (ďalej len „program“). Program je uvedený v prílohách I a II.

V prílohe I sa uvádzajú metódy, hlavné oblasti a ciele činností predpokladaných na toto obdobie. Príloha II poskytuje zhrnutie štatistických požiadaviek z hľadiska politických potrieb Európskej únie.

Článok 2

Politické priority

1. Pri zohľadnení dostupných zdrojov vnútroštátnych orgánov a Komisie sa tento program riadi týmito hlavnými politickými prioritami Spoločenstva:

- a) prosperita, konkurencieschopnosť, inovácia a hospodársky rast;
- b) solidarita a ľudský rozvoj;
- c) hospodárska, sociálna a regionálna súdržnosť, udržateľný rozvoj a demografické výzvy;
- d) bezpečnosť a
- e) ďalšie rozširovanie Európskej únie.

2. Celkové priority a všeobecné ciele programu podliehajú podrobnému ročnému plánovaniu v súlade s nariadením (ES) č. 322/97.

Článok 3

Správa a kvalita štatistiky

Program sa vykonáva v súlade so zásadami Kódexu postupov európskej štatistiky s cieľom zostavovať a zverejňovať kvalitné, harmonizované štatistiky Spoločenstva členené v prípade potreby podľa pohlavia a zabezpečiť riadne fungovanie Európskeho štatistického systému ako celku. Národné úrady a štatistický úrad Spoločenstva:

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 139, 14.6.2006, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 59, 6.3.1991, s. 21. Rozhodnutie zmenené a doplnené rozhodnutím 97/255/ES (Ú. v. ES L 102, 19.4.1997, s. 32).

⁽³⁾ Ú. v. EÚ L 332, 30.11.2006, s. 21.

- a) vytvoria inštitucionálne a organizačné prostredie, ktoré podporuje efektívnosť a dôveryhodnosť národných štatistických úradov a štatistického úradu Spoločenstva, ktoré zostávajú a zverejňujú oficiálne štatistiky vrátane regionálnych štatistík podľa Nomenklatúry územných jednotiek pre štatistické účely (NUTS);
- b) dodržiavajú európske normy, usmernenia a osvedčené postupy v procesoch, ktoré používajú národné štatistické úrady a štatistický úrad Spoločenstva pri organizovaní, zbere, spracovaní a zverejňovaní oficiálnych štatistík, a usilujú sa mať povest' dobrého riadenia a účinnosti s cieľom posilniť dôveryhodnosť týchto štatistík;
- c) zabezpečujú, aby boli štatistiky Spoločenstva v súlade s európskymi normami kvality a slúžili potrebám používateľov, ktorými môžu byť inštitúcie Európskej únie, vlády, regionálne orgány, výskumné ústavy, organizácie občianskej spoločnosti, podniky a verejnosť vo všeobecnosti;
- d) spolupracujú so štatistickými úradmi na medzinárodnej úrovni, aby sa podporilo používanie medzinárodných koncepcií, klasifikácií a metód v súlade so Základnými zásadami úradnej štatistiky, ktoré 14. apríla 1994 prijala Štatistická komisia OSN, najmä s cieľom zabezpečiť väčšiu súdržnosť a lepšiu porovnateľnosť medzi štatistikami na globálnej úrovni;
- e) poskytujú na požiadanie a v opodstatnených prípadoch potrebnú technickú podporu v oblasti štatistických činností a umožňujú spoločné zdieľanie osvedčených postupov s inými úradmi alebo tretími krajinami;
- f) kladú dôraz na kvalitu štatistických informácií, najmä na ich spoľahlivosť a porovnateľnosť, pričom sa riadne zabezpečuje chronologická kontinuita zozbieraných údajov a možnosť ich vedeckého spracovania.

Článok 4

Stanovenie priorít, účinnosť a flexibilita

1. Program zabezpečuje neustálu štatistickú podporu rozhodnutiam a hodnoteniam v súčasných oblastiach politiky Spoločenstva a poskytuje štatistickú podporu ďalším dôležitým požiadavkám vyplývajúcim z nových politických iniciatív Spoločenstva.
2. Komisia pri príprave ročných štatistických pracovných programov zohľadňuje efektívnosť nákladov na zostavované štatistiky a zabezpečuje priebežné prehodnocovanie štatistických priorít s cieľom čo najlepšie využiť dostupné zdroje členských štátov a Komisie a minimalizovať záťaž respondentov. Stanovenie priorít sa zameriava na dosiahnutie rovnováhy medzi dodatočnými nákladmi a záťažou pre nové štatistické požiadavky znižovaním štatistických požiadaviek v existujúcich obla-

stiach štatistík Spoločenstva a vykonáva sa v úzkej spolupráci s členskými štátmi.

3. Komisia pri príprave ročných štatistických pracovných programov môže uskutočniť predbežné štúdie finančných dôsledkov akýchkoľvek plánovaných nových štatistických činností, ktoré pre členské štáty predstavujú ďalšiu významnú záťaž.

4. Program zabezpečuje vypracovanie nástrojov na stanovenie nových priorít štatistických činností, aby sa zvýšila flexibilita Európskeho štatistického systému a zlepšila jeho schopnosť včas reagovať na meniace sa potreby používateľov.

5. Programom sa zabezpečí transparentnosť, pričom sa zohľadní okrem iného článok 1 ods. 1 a 2 nariadenia Komisie (ES) č. 1104/2006 z 18. júla 2006, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 831/2002 vykonávajúce nariadenie Rady (ES) č. 322/97 o štatistike Spoločenstva so zreteľom na prístup k dôverným údajom na výskumné účely⁽¹⁾.

Článok 5

Financovanie

1. Finančné krytie na vykonávanie tohto programu na obdobie 2008 až 2012 sa týmto stanovuje na 274 200 000 EUR.

2. Ročné pridelené finančné prostriedky schvaľuje rozpočtový orgán v medziach finančného krytia.

Článok 6

Správy

1. Po porade s Výborom pre štatistické programy Komisia predloží predbežnú správu o pokroku. Táto správa sa predloží Európskemu parlamentu a Rade najneskôr v júni 2010. Bude sa v nej riešiť najmä obdobie druhej polovice súčasného programu a otázka, na aké obdobie sa má vzťahovať nasledujúci viacročný štatistický program, pričom sa zohľadní funkčné obdobie Európskeho parlamentu. V súvislosti s vykonávaním programu Komisia poskytne aj predbežnú analýzu konkurenčných účinkov na malé a stredné podniky, ktoré vzniknú navrhovaným znížením administratívnej záťaže a rozdelenia finančnej záťaže medzi rozpočet Spoločenstva a rozpočty členských štátov. Komisia v nej bude venovať osobitnú pozornosť tiež otázke potrebných súborov údajov, nástrojov a metód, ktoré budú slúžiť ako základ pre tvorbu nezaujatej a objektívnej analýzy sociálneho a hospodárskeho vplyvu dôležitých oblastí, pri ktorých je potrebné neustále monitorovanie a prehodnocovanie, ako napríklad spoločná poľnohospodárska politika, služby na vnútornom trhu alebo nasledujúci viacročný finančný rámec.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 197, 19.7.2006, s. 3.

2. Na konci obdobia, na ktoré sa vzťahuje tento program, Komisia po porade s Výborom pre štatistické programy predloží hodnotiacu správu o vykonávaní tohto programu, pričom zohľadní názory nezávislých expertov. Táto správa sa má dokončiť do konca roku 2013 a následne predložiť Európskemu parlamentu a Rade.

3. Podávanie správ o výsledkoch nového stanovenia priorít vrátane odhadov nákladov a záťaže pre štatistické projekty a oblasti, na ktoré sa vzťahuje tento štatistický program, ako aj posúdenia nových štatistických potrieb najmä pre nové politiky Spoločenstva tvorí súčasť predbežnej správy o pokroku a záverečnej hodnotiacej správy.

Článok 7

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť tretím dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

V Štrasburgu 11. decembra 2007

Za Európsky parlament
predseda
H.-G. PÖTTERING

Za Radu
predseda
M. LOBO ANTUNES

PRÍLOHA I

PÄŤROČNÝ ŠTATISTICKÝ PROGRAM: PRIEREZOVÉ OTÁZKY

Táto príloha sa týka prierezových aspektov strategického významu pre strednodobý až dlhodobý vývoj štatistik Spoločenstva. Opisuje v prvom rade spôsob, akým samotná politika štatistiky prispieva k európskej integrácii, po druhé, všeobecné charakteristiky Európskeho štatistického systému (EŠS) a spoluprácu s používateľmi a zostavovateľmi štatistik, a po tretie, hlavné nástroje, ktoré používa úrad Spoločenstva v spolupráci s národnými úradmi. V tejto prílohe sa uvádza súhrn hlavných cieľov a iniciatív, ktoré sa pre každý z týchto aspektov majú dosiahnuť počas tohto päťročného obdobia.

1. Úloha štatistiky v európskej integrácii

Dôveryhodné štatistické informácie o hospodárskej, sociálnej a environmentálnej situácii v EÚ a ich zložky na národnej a regionálnej úrovni sú nevyhnutným predpokladom európskeho integračného procesu. Inštitúciám EÚ, členským štátom a občanom poskytujú potrebné vecné prostriedky na hodnotenie potreby európskych politických iniciatív a ich pokroku. Harmonizovaná a porovnateľná štatistika je tiež nevyhnutná na pochopenie Európy zo strany širokej verejnosti, pre účasť občanov na diskusiách a demokratickom procese v súvislosti s budúcnosťou Európy a zapojenie hospodárskych subjektov do vnútorného trhu.

Prehľadovanie a rozširovanie Únie sa odráža v samotnom EŠS: stratégie a opatrenia EŠS zahŕňajú neustálu harmonizáciu pojmov, definícií a metód a v prípade potreby integráciu postupov zostavovania štatistik, ako aj zavádzanie spoločných interoperabilných systémov. EŠS však musí naďalej rozvíjať svoje štruktúry, stratégie a opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby systém zachoval a zvyšoval potrebnú kvalitu a efektívnosť s cieľom vyhovieť potrebám všetkých používateľov. Výskum oficiálnej štatistiky môže okrem iného prispieť k ďalšiemu rozvoju infraštruktúry, účinnosti a kvality štatistiky Spoločenstva.

Ciele pre toto programové obdobie sú:

- ďalej harmonizovať, rozvíjať a zavádzať „spoločný štatistický jazyk“ pojmov, klasifikácií a metodík. K najvýznamnejším činnostiam v tejto oblasti patrí revízia Európskeho systému účtov a zavedenie klasifikácie ekonomických činností NACE Rev. 2,
- vytvoriť Európsky štatistický register skupín podnikov a začleniť ho do postupov tvorby štatistiky,
- ďalej rozvíjať a zavádzať normy a spoločné nástroje na účinnú a bezpečnú výmenu štatistických údajov a metaúdajov v EŠS v spolupráci s ostatnými príslušnými útvarmi Komisie, Európskym systémom centrálnych bánk a medzinárodnými organizáciami. Tieto normy sa budú presadzovať vo všetkých dôležitých oblastiach,
- vytvoriť a zaviesť sklad metaúdajov, dostupný pre používateľov ako aj tvorcov štatistiky, ktorý bude spájať údaje a metaúdaje celého cyklu tvorby údajov,
- podporiť zvýšené používanie internetu, a to nielen na zverejňovanie informácií konečných používateľom, ale aj na ostatné časti postupu tvorby štatistiky,
- vytvoriť a uplatňovať politiky a nástroje na harmonizované riadenie ochrany údajov v EŠS. Vypracujú a uplatnia sa najmä harmonizované nástroje pre optimálny prístup oprávnených výskumných pracovníkov k anonymizovaným mikrouďajom zozbieraným s cieľom zostavenia štatistik Spoločenstva. Primerane sa zhodnotí riziko odhalenia údajov a vyvinú sa technické prostriedky na uľahčenie prístupu k štatistickým údajom a na ich vzájomnú výmenu,
- vytvoriť prostriedky na výmenu nástrojov v rámci EŠS a presadzovať používanie softvéru s dostupným zdrojovým kódom, a
- zaviesť prostriedky na zlepšenie operačného využívania výsledkov z výskumov oficiálnych štatistik.

2. Vzťahy so zúčastnenými stranami

2.1. Európsky štatistický systém

Eurostat je zodpovedný za zabezpečenie zostavovania štatistík Spoločenstva na politické účely EÚ. Efektívna tvorba štatistík Spoločenstva, na ktorú sa vzťahuje tento program, v rámci ktorého sú úrady členských štátov zodpovedné za zostavovanie harmonizovaných národných štatistík a Eurostat zodpovedá za zostavenie štatistík Spoločenstva na základe údajov poskytnutých väčšinou národnými štatistickými úradmi, si vyžaduje úzku a koordinovanú spoluprácu. Táto spolupráca sa dosahuje pomocou EŠS.

EŠS znamená partnerstvo Eurostatu, národných štatistických úradov a iných vnútroštátnych štatistických orgánov v každom členskom štáte, ktoré sú zodpovedné za zostavovanie a zverejňovanie európskych štatistík v súlade so zásadami Kódexu postupov európskej štatistiky. Eurostat zabezpečí potrebné riadenie a koordináciu tejto štruktúry s cieľom zaistiť včasné poskytovanie štatistík na podporu politických potrieb EÚ.

Základným prvkom hladkého fungovania systému je aj výmena skúseností, najlepších postupov, know-how a dôležitých metodických postupov medzi členmi EŠS. Toto sa dosiahne vypracovaním Európskeho programu odbornej prípravy v oblasti štatistiky.

Ciele pre toto programové obdobie sú:

- Komisia a členské štáty prijímú primerané iniciatívy na dosiahnutie úplného súladu s Kódexom postupov európskej štatistiky,
- vytvoriť Európsky štatistický riadiaci a poradný výbor s cieľom doplniť riadiacu štruktúru,
- preskúmať v štúdiách uskutočniteľnosti pre vypracovanie vhodných postupov, noriem a kritérií hodnotenie kvality európskych oficiálnych štatistických agregátov a
- zabezpečiť, aby sa Európsky program odbornej prípravy v oblasti štatistiky zamerlal na zlepšenie celkovej kvality európskej štatistiky zvyšovaním kvalifikácie štatistikov, pričom sa bude podporovať ich nezávislosť, teoretická a praktická odborná príprava a výmena skúseností a najlepších postupov.

2.2. Spolupráca s používateľmi

Naliehavou požiadavkou je úzky nepretržitý dialóg s používateľmi štatistík Spoločenstva o ich potrebách, skutočnom využívaní a prioritách. Súčasná spolupráca s používateľmi je prínosom a zahŕňa medzi iným činnosti Európskeho poradného výboru pre štatistické informácie v hospodárskej a sociálnej oblasti (CEIES) ⁽¹⁾, spoluprácu s európskymi obchodnými združeniami a formálne diskusie o štatistickom pracovnom programe s útvarmi Komisie. Keďže však počet používateľov štatistiky Spoločenstva stúpa a potreby používateľov sa čoraz viac diferencujú, Eurostat bude naďalej zintenzívňovať dialóg medzi Európskym štatistickým systémom a jeho používateľmi.

Ciele pre toto programové obdobie sú:

- zmenšiť vzdialenosť medzi používateľmi a zostavovateľmi štatistík lepšou komunikáciou s rôznymi skupinami a sieťami používateľov,
- zaviesť aktívne zisťovanie potrieb používateľov, čím sa EŠS umožní účinnejšie reagovať na nové potreby, a
- posilniť CEIES, čím sa umožní zostavovanie štatistík Spoločenstva viac orientované na používateľov.

⁽¹⁾ Komisia navrhla nahradiť CEIES Európskym štatistickým poradným výborom.

2.3. Technická spolupráca s tretími krajinami

Interakcia medzi EÚ a susednými krajinami a ostatnými regiónmi a krajinami na celom svete si vyžaduje spoľahlivé oficiálne štatistiky o hospodárskych a sociálnych podmienkach v týchto krajinách. S cieľom vybudovať štatistickú kapacitu týchto krajín a poskytnúť štatistiky potrebné na riadenie politik EÚ sa zavedie komplexná technická spolupráca. To je prípad najmä kandidátskych krajín. Spolupráca zahŕňa odborné znalosti mnohých partnerov v EŠS.

Cieľom pre toto programové obdobie je:

- pripraviť a zaviesť programy regionálneho rozvoja a zabezpečiť úzke prepojenie medzi štatistickými činnosťami a všeobecnejšími cieľmi programov EÚ.

2.4. Spolupráca s medzinárodnými organizáciami

Štatistiky musia byť porovnateľné nielen medzi členskými štátmi EÚ ale aj na širšej medzinárodnej úrovni a mnohé oblasti EŠS sú založené na medzinárodne dohodnutej metodike. V mnohých prípadoch preberá EŠS vedúcu úlohu a zostavuje normy, ktoré predchádzajú celosvetovým normám. V takýchto prípadoch je podstatné, aby globálne metodiky zohľadňovali európsky vývoj. Medzinárodná spolupráca zahŕňa aj spoločné riadenie hlavných projektov a koordináciu pracovných programov a činností v súvislosti so zberom údajov, aby sa vyhlo duplicitě úsilia.

Skúsenosti ukazujú, že koordinované, spoločné stanovisko je dôležité na to, aby priority EÚ mohli mať vplyv na program a rozvoj, ako aj na harmonizáciu medzinárodných štatistických systémov. Z tohto dôvodu sa pred medzinárodnými stretnutiami na vysokej úrovni začala intenzívna príprava a koordinácia stanovísk EÚ.

Ciele pre toto programové obdobie sú:

- zabezpečiť súdržné zastúpenie EÚ a prípadnú koordináciu jej stanovísk na najdôležitejších medzinárodných štatistických fórach vo veciach, ktoré sú prioritami pre politiky EÚ, a
- presadzovať medzinárodnú spoluprácu a koordináciu pracovných programov, aby sa vyhlo duplicitě práce a zlepšila sa porovnateľnosť medzinárodných štatistík.

3. Nástroje

3.1. Lepšia regulácia

V článku 3 ods. 2 nariadenia (ES) č. 322/97 sa stanovujú tri typy „individuálnych štatistických opatrení“, ktoré možno použiť na účely vykonávania štatistického programu Spoločenstva: po prvé, právne predpisy prijaté v rámci postupu spolurozhodovania, ktorými možno delegovať vykonávacie právomoci na Komisiu; po druhé, opatrenia prijaté priamo Komisiou za veľmi obmedzených podmienok: opatrenie nesmie trvať viac ako jeden rok, údaje, ktoré majú byť zhromaždené, musia už byť dostupné alebo prístupné v rámci zodpovedných národných úradov a všetky ďalšie náklady vzniknuté na vnútroštátnej úrovni v dôsledku opatrenia musí znášať Komisia; po tretie, dohody medzi Eurostatom a orgánmi členských štátov.

Vo väčšine situácií, v ktorých je nevyhnutný zber štatistických údajov, by sa ako možnosť malo uprednostniť uzákonenie právnych predpisov v súlade s ustanoveniami zmluvy. To bude založené na realistickej legislatívnej politike v súlade s politikou Komisie, ktorá sa týka jednoduchších a cielenejších právnych predpisov. So zúčastnenými stranami sa dôkladne pripravujú nové legislatívne iniciatívy, ktoré by mali riešiť potreby používateľov, zabrániť nadmernej záťaži respondentov a zohľadniť priority, náklady a možnosti zasielania.

Cieľmi pre toto programové obdobie je prijať iniciatívy:

- na nahradenie dohôd právnymi predpismi Spoločenstva v určitých oblastiach pravidelnej tvorby štatistiky Spoločenstva, ktoré dosiahli dostatočnú zrelosť,
- na prepracovanie a zjednodušenie právnych predpisov v štatistických oblastiach so zložitými právnymi predpismi Spoločenstva a
- zrušiť alebo revidovať tieto právne predpisy v tých oblastiach štatistiky, v ktorých právne predpisy Spoločenstva účinne neodrážajú potreby používateľov, priority a sociálno-ekonomické a technologické súvislosti.

3.2. Monitorovanie súladu s predpismi

Kvalita štatistiky Spoločenstva zahŕňa, okrem vedeckých požiadaviek, základnú požiadavku súladu so zásadami zmluvy a sekundárnych právnych predpisov. Preto je prioritou dôkladné a systematické monitorovanie uplatňovania právnych predpisov. Vyvinie sa snaha o globálnu a súdržnú stratégiu súladu s predpismi založenú na zásadách realistickej legislatívnej politiky, povinnosti členských štátov systematicky uplatňovať štatistické právne predpisy a o ucelené a systematické monitorovanie súladu s predpismi. Súčasťou procesu monitorovania súladu s predpismi sú úzke kontakty s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi vo všetkých jeho fázach.

Cieľom pre toto programové obdobie je:

- zabezpečiť systematické monitorovanie súladu s právnymi predpismi Spoločenstva.

3.3. Zvýšená schopnosť reagovať na potreby používateľov

S cieľom zlepšiť štatistické služby pre používateľov a zlepšiť účinnosť EŠS ako celku je nevyhnutný väčší dôraz na dôležité potreby európskych politík. V konkrétnych prípadoch sa to bude zakladať na európskom prístupe k štatistikám, čo je pragmatická stratégia na ľahšie zostavovanie európskych štatistických agregátov, ktoré majú pre politiky Spoločenstva osobitný význam. Takisto sa musí posilňovať flexibilita EŠS a jeho schopnosť promptne reagovať na meniace sa potreby používateľov.

Ciele pre toto programové obdobie sú:

- zlepšiť vzájomný súlad štatistických systémov, čím sa posilní schopnosť reagovať na potreby používateľov spojením rôznych štatistických zdrojov,
- rozšíriť v konkrétnych prípadoch využitie ad hoc modulov v zisťovaniach Spoločenstva, čím sa zvýši schopnosť reagovať na nové potreby,
- využívať vo väčšom rozsahu rozlišovanie požiadaviek v závislosti od váhy krajín v európskych štatistických agregátoch, čím sa pre niektoré štatistické úrady výrazne znížia náklady a záťaž kladené na respondentov alepší sa aj včasnosť štatistických agregátov EÚ, a
- v osobitných prípadoch používať európske vzorky, aby sa zabezpečila dobrá kvalita údajov na úrovni európskych agregátov, čím salepší súdržnosť a porovnateľnosť a zjednodušia sa postupy tvorby štatistiky.

3.4. Finančná podpora na akcie prispievajúce k cieľom Spoločenstva

S cieľom zabezpečiť včasné uspokojenie potrieb používateľov môže Komisia podporiť tvorbu štatistiky a budovanie kapacity v EŠS tým, že udelí zákazky na služby alebo uzatvorí dohody o grantoch. Pri tejto podpore sa zohľadní rozdelenie finančnej záťaže medzi rozpočty EÚ a členských štátov týkajúce sa vykonávania programu (ako aj konkrétna situácia v členských štátoch), najmä v prípadoch, keď sa použije európsky prístup k štatistikám.

Ciele pre toto programové obdobie sú:

- udeliť zákazky na služby a uzavrieť dohody o grantoch s cieľom zabezpečiť optimálny rozvoj štatistiky a budovanie kapacity v EŠS, pričom sa čo najlepšie využijú dostupné zdroje; a
- vynaložiť úsilie na racionalizáciu a zjednodušenie postupov riadenia grantov bez toho, aby bolo dotknuté nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 z 25. júna 2002 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Európskych spoločenstiev⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 248, 16.9.2002, s. 1. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením (ES, Euratom) č. 1995/2006 (Ú. v. EÚ L 390, 30.12.2006, s. 1).

3.5. Využívanie odborných znalostí partnerov na účely Spoločenstva

Dosahovanie cieľov EŠS a zabezpečovanie nevyhnutného zlepšenia programov, postupov a produktov na uspokojenie rastúcich potrieb používateľov si vyžaduje nielen dostatočné zdroje, ale aj tvorivosť a kompetentnosť celého EŠS. Preto by sa v záujme využitia synergie a zlepšenia celkovej účinnosti a kvality mali zaviesť nové spôsoby štruktúrovania praktickej organizácie určitých činností, pričom sa, ak sú k dispozícii, využijú odborné znalosti a osvedčené postupy.

Cieľom pre toto programové obdobie je:

- vytvoriť alebo ďalej rozvinúť spoločné štruktúry, nástroje a postupy (napríklad EŠSnet – sú spolupracujúce siete medzi partnermi EŠS vytvorené s cieľom vyhnúť sa duplicitnej práci, a tak zvýšiť účinnosť), za účasti národných úradov a príslušných útvarov ES, ktoré uľahčia špecializáciu niektorých členských štátov na konkrétne štatistické činnosti v prospech EŠS ako celku.

3.6. Zverejňovanie údajov

Ciele a nástroje zverejňovania údajov budú počas programového obdobia predmetom podstatných zmien, ktoré nielenže výrazne zmenia povahu samotného šírenia údajov, ale budú mať aj značný vplyv na ostatné fázy postupu tvorby štatistiky.

Rýchly vývoj kapacity a dostupnosti internetu z neho urobí hlavný nástroj zverejňovania štatistických údajov v budúcnosti. Značne zvýši počet prípadných používateľov a tým vytvorí nové príležitosti zverejňovania údajov. Okrem toho vytvorí možnosť intenzívnejšej spolupráce medzi Eurostatom a národnými štatistickými úradmi. Internet však nastolí nové dôležité výzvy pre prezentáciu údajov orientovanú na používateľov, ktorá im umožní nájsť, zobrazíť a porozumieť štatistike. V súčasnosti používaný spôsob zverejňovania údajov pomocou tlačených publikácií a offline elektronických médií je potrebné rozvíjať len ako doplnkové nástroje šírenia. Primerané štruktúry na podporu používateľov a komunikácia so skupinami používateľov sú dôležitými prvkami účinného zverejňovania údajov.

Ciele pre toto programové obdobie sú:

- vytvoriť internetovú stránku Eurostatu z hľadiska obsahu, ľahšieho používania a funkčnosti, čím sa dosiahne to, aby zodpovedala najlepším postupom,
- zvýšiť spoluprácu s inými platformami zverejňovania EŠS a ostatných útvarov ES s cieľom uľahčiť používanie internetových stránok a podporiť hodnotu štatistických informácií pre používateľov.

3.7. Rovnováha nákladov a prínosov

EŠS musí dôsledne sledovať rovnováhu medzi potrebami informácií na politické účely Spoločenstva a zdrojmi požadovanými na úrovni EÚ, vnútroštátnej a regionálnej úrovni na poskytovanie takýchto informácií. Zabezpečenie primeraných zdrojov vo vnútroštátnom kontexte je mimoriadne dôležité pre sledovanie požiadaviek týkajúcich sa štatistických informácií z hľadiska politických rozhodnutí EÚ. Je taktiež dôležité zachovať dostatočnú flexibilitu s cieľom umožniť národným úradom uspokojovať, s efektívnymi nákladmi, potreby Spoločenstva týkajúce sa štatistických informácií.

Stanovenie priorít sa bude zakladať na troch hlavných zásadách na vysokej úrovni:

- posúdenie potrieb používateľov vrátane významnosti pre tvorbu politiky na úrovni Spoločenstva,
- posúdenie vplyvu nákladov na respondentov, členské štáty a Komisiu, pričom sa použije napríklad EU Net Cost Model (model čistých nákladov) alebo Standard Cost Model (model štandardných nákladov), a
- posúdenie konkrétnych štatistických otázok dôležitých pre efektívnosť nákladov určitej štatistiky vrátane vyváženej medzi rôznymi zložkami štatistickej kvality, napr. „presnosť“ a „včasnosť“, a možností pre povinnosti flexibilného podávania správ so zameraním sa na hlavné európske potreby.

S cieľom maximalizovať celkovú efektívnosť nákladov a presadzovať vyrovnané stanovenie priorit činností v rámci ročných štatistických pracovných programov sa budú tieto zásady uplatňovať transparentne a podľa praktických usmernení, ktoré vypracuje a bude spravovať Eurostat v spolupráci s národnými štatistickými úradmi.

Ciele pre toto programové obdobie sú:

- zaviesť metódy hĺbkových postupných prieskumov existujúcich oblastí štatistiky Spoločenstva a metódy posudzovania nových alebo podstatne zmenených požiadaviek používateľov. Toto je dôležité pre neustále zlepšovanie štatistiky Spoločenstva, pričom sa vymedzia požiadavky, ktoré sa môžu zredukovať alebo ukončiť, ako aj pre zavedenie revidovaných alebo nových štatistických iniciatív,
 - podriadiť všetky oblasti, na ktoré sa vzťahuje tento program, analýze efektívnosti nákladov počnúc odhadom nákladovej záťaže, čo umožní ešte pred ukončením programového obdobia (roky 2008 až 2012) systematicky stanoviť nové priority. Akčný plán celého procesu sa začne v rámci prvých šiestich mesiacov programového obdobia (roky 2008 až 2012),
 - podriadiť všetky nové štatistické projekty alebo veľké revízie existujúcich štatistik, ktoré budú pravdepodobne pre respondentov, najmä pre podniky, predstavovať dodatočnú významnú záťaž, analýze efektívnosti nákladov a to ešte pred ich zavedením,
 - stanoviť ciele obmedzenia alebo zníženia celkových nákladov a záťaže so zámerom usmerniť revízie a proces prehodnotenia priorit,
 - zaistiť, aby záťaž spojená so štatistickým vykazovaním bola primeraná potrebám používateľov a nemala by nadmerne zaťažovať respondentov, najmä malé a stredné podniky. Zavedú sa opatrenia na monitorovanie tejto záťaže a spôsoby jej minimalizácie. Dôležitým nástrojom bude v tomto prípade zvýšené využívanie administratívnych údajov na štatistické účely, a
 - využiť, pokiaľ je to možné, existujúce údaje na splnenie nových štatistických požiadaviek.
-

PRÍLOHA II

PÄŤROČNÝ ŠTATISTICKÝ PROGRAM: CIELE A ČINNOSTI

V tejto prílohe sa uvádza súhrn štatistických potrieb a požiadaviek z hľadiska politických potrieb Európskej únie. V nadväznosti na prvú časť, ktorá sa týkala prierezových štatistických činností na podporu všeobecných politických priorít, sa tieto potreby klasifikujú podľa hláv Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva (Zmluva o ES). To môže viesť k opakovaniu informácií, pretože niektoré štatistické činnosti patria do viacerých hláv zmluvy. Pre každú politickú oblasť sa v tejto prílohe uvádza právny rámec, súčasná situácia a hlavné iniciatívy, ktoré sa majú prijať v rámci tohto päťročného obdobia.

O prioritách definovaných Komisiou sa bude každý rok s členskými štátmi rokovať s cieľom vypracovať návrhy na zjednodušenie štatistických požiadaviek, ktoré sa majú začleniť do procesu schvaľovania nových právnych základov a ich vykonávacích predpisov. S členskými štátmi sa bude pravidelne rokovať o najlepších postupoch pri zbere údajov, ktoré si budú členské štáty navzájom vymieňať s cieľom podporiť zjednodušenie a modernizáciu metód zberu údajov, ktoré by znížili záťaž respondentov.

PRIEREZOVÉ ŠTATISTICKÉ ČINNOSTI NA PODPORU VŠEOBECNÝCH POLITICKÝCH PRIORÍT SPOLOČENSTVA**Štrukturálne ukazovatele a ukazovatele udržateľného rozvoja****Právny rámec**

Lisabonská stratégia, ktorú prijala 23. a 24. marca 2000 Európska rada, predstavuje základ pre štrukturálne ukazovatele ktoré sa zameriavajú hlavne na hospodársky rast a zamestnanosť, ako je ustanovené v integrovaných usmerneniach pre rast a zamestnanosť v roku 2005 (článok 99 Zmluvy o ES). Ukazovatele udržateľného rozvoja dostali prostredníctvom stratégie trvalo udržateľného rozvoja, ktorú prijala Európska rada v Bruseli 15. a 16. júna 2006, nový základ.

Súčasná situácia

Štatistika a ukazovatele sú potrebné pre monitorovanie vykonávania aj účinkov lisabonskej stratégie aj stratégie trvalo udržateľného rozvoja, ktoré majú obe prierezový charakter. Neustále sa pracuje na tom, aby sa súbor ukazovateľov prispôboval súčasným potrebám a aby sa zlepšovala kvalita informácií poskytovaných širokej verejnosti.

Niektoré oblasti, napr. bezpečnosť a kvalita potravín, chemické látky a pesticídy, zdravie a životné prostredie, zodpovednosť podnikov, biodiverzita, prírodné zdroje, doprava, morské ekosystémy, dobré riadenie a finančné služby, stále nie sú primerane pokryté ukazovateľmi.

Hlavné iniciatívy na roky 2008 až 2012:

- Štrukturálne ukazovatele a ukazovatele trvalo udržateľného rozvoja sa prispôbia novým používateľským potrebám a konkrétnym národným programom, pričom sa zohľadnia všeobecné rámce, ako napríklad národné účty.
- V spolupráci s inými útvarmi Komisie a Európskou agentúrou pre životné prostredie sa vypracujú nové ukazovatele udržateľného rozvoja, aby sa zlepšila schopnosť reagovať na existujúce a budúce potreby, najmä v oblasti bezpečnosti a kvality potravín, chemických látok a pesticídov, zdravia a životného prostredia, zodpovednosti podnikov, biodiverzity, prírodných zdrojov, dopravy, morských ekosystémov, využitia pôdy a dobrej správy vecí verejných; podľa potreby sa budú ďalej pripravovať regionálne členenia.
- Zvýši sa kvalita existujúcich ukazovateľov a dokončia sa informácie o kvalite uverejnených ukazovateľov.
- Posilní sa komunikácia o štrukturálnych ukazovateľoch a ukazovateľoch udržateľného rozvoja v súlade s významom základných stratégií.

Rozšírenie**Právny rámec**

Na účely prístupových rokovaní musí byť Komisia schopná využívať úplný súbor spoľahlivých štatistík metodicky porovnateľných so štatistikami členských štátov Európskej únie. Pomoc novým členským štátom, kandidátskym krajinám a krajinám, ktoré sa usilujú stať sa kandidátskymi krajinami, je v oblasti štatistiky upravená pevným právnym rámcem vrátane Aktov o prístupení a nariadenia Rady (ES) č. 1085/2006 zo 17. júla 2006, ktorým sa ustanovuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA) ⁽¹⁾.

(1) Ú. v. EÚ L 210, 31.7.2006, s. 82.

Súčasná situácia

Pri dosahovaní svojich cieľov v oblasti tejto štatistickej pomoci stojí Únia pred troma rôznymi úlohami:

- začleniť prípadných nových členov do všetkých mechanizmov Spoločenstva, napr. do rozpočtov vlastných zdrojov a štrukturálnych fondov a do všetkých ostatných oblastí a programov,
- riadne pripraviť kandidátov pred ich prístupom prostredníctvom účasti na rokovacom procese a následných záväzkoch prijatých počas rokovaní do ich prístúpenia a
- pokračovať v príprave zostávajúcich kandidátov a pomáhať im dosiahnuť úplný súlad so súčasnými právnymi predpismi Spoločenstva.

Toto kladie vysoké požiadavky na tvorbu štatistík kandidátskych krajín. Základné ekonomické štatistiky sú nevyhnutne vrátane odvetvového a regionálneho rozdelenia hrubého domáceho produktu, obyvateľstva, zamestnanosti atď. Ďalšími dôležitými štatistickými oblasťami sú oblasti, ktoré merajú zavedenie vnútorného trhu, ako sú obchod s tovarmi, obchod so službami a sloboda usadzovania, platobná bilancia, kapitálové toky, mobilita osôb, priemyselná výroba a štruktúra atď. Okrem toho existujú požiadavky týkajúce sa štatistiky v odvetviach, ktoré sú citlivé na prístupové rokovania, podporujúce primárne politiky EÚ, ako sú poľnohospodárstvo, doprava, regióny a životné prostredie.

Hlavné iniciatívy na roky 2008 až 2012:

- Skonsoliduje sa zber porovnateľných údajov pre kľúčové politiky na účely rokovaní a na vnútorné účely Komisie.
- Bude sa naďalej poskytovať pomoc novým členským štátom, kandidátskym krajinám a krajinám, ktoré sa usilujú stať sa kandidátskymi krajinami, s cieľom prispôsobiť svoje štatistické systémy tak, aby sa splnili požiadavky Spoločenstva.

HLAVA I

VOENÝ POHYB TOVARU

Právny rámec

Ustanovenia Zmluvy o ES: článok 133 (spoločná obchodná politika).

Právne akty pokrývajúce príslušné štatistické oblasti: nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 638/2004 z 31. marca 2004 o štatistike Spoločenstva o obchodovaní s tovarom medzi členskými štátmi⁽¹⁾; nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 184/2005 z 12. januára 2005 o štatistike Spoločenstva v oblasti platobnej bilancie, medzinárodného obchodu so službami a priamych zahraničných investícií⁽²⁾.

Súčasná situácia

Najväčším úspechom v minulom programovom období bola úprava právnych predpisov o obchodnej štatistike, najmä pokiaľ ide o nariadenie o systéme podávania správ Intrastat, zavedenie tohto systému v nových členských štátoch a zníženie počtu položiek kombinovanej nomenklatúry. Tento vývoj mal zlepšiť uspokojovanie potrieb používateľov štatistických údajov na úrovni Spoločenstva i členských štátov a umožniť riadnu interpretáciu makroekonomického vývoja a zhodnotenie konkurencieschopnosti EÚ a členských štátov. Zároveň sa optimalizoval zber a spracovanie štatistických údajov a v dôsledku toho sa znížila administratívna záťaž respondentov. Tieto výsledky sú vo všeobecnosti v súlade s cieľmi lisabonskej agendy.

Cieľom na roky 2008 až 2012 bude ďalej pokračovať v úsilí o zjednodušenie a harmonizáciu rôznych druhov štatistík týkajúcich sa medzinárodného pohybu tovarov a štatistiky platobnej bilancie a zároveň skúmať možnosti prepojenia údajov obchodnej štatistiky a nomenklatúrami s inými druhmi štatistiky, najmä s nomenklatúrou podnikovej štatistiky alebo priemyselnej činnosti. Výsledkom bude ďalší krok smerom k jednoduchšiemu, transparentnejšiemu a zrozumiteľnejšiemu rámcu zostavovania a používania obchodnej štatistiky, čím sa ďalej zníži administratívna záťaž podnikov a tým sa posilní konkurenčné postavenie európskeho hospodárstva. Zároveň by prepojenie rôznych druhov štatistík malo umožniť využívanie nových spôsobov analýzy hospodárskeho a štrukturálneho vývoja a udržateľného využívania zdrojov v EÚ.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 102, 7.4.2004, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 35, 8.2.2005, s. 23. Nariadenie zmenené a doplnené nariadením Komisie (ES) č. 602/2006 (Ú. v. EÚ L 106, 19.4.2006, s. 10).

Hlavné iniciatívy na roky 2008 až 2012:

- Komisia do roku 2010 navrhne systém jedného toku alebo zavedenie akejkoľvek inej metódy, ktorá pre INTRASTAT povedie k významnému zníženiu záťaže respondentov v oblasti štatistiky, pričom sa náležite zohľadnia štúdie uskutočniteľnosti týkajúce sa kvality vrátane včasnosti štatistík.
- Vypracujú sa metódy a nástroje zamerané na lepšiu integráciu rôznych druhov štatistických informácií požadovaných zo strany podnikov.
- Ďalej sa zlepší súdržnosť medzi štatistikou obchodu s tovarom a štatistikou platobnej bilancie. Z dlhodobého hľadiska je cieľom vyvinúť integrovaný systém o štatistikách obchodu, v ktorom sa ucelene a metodicky konzistentne premietnu cezhraničné toky tovaru a služieb a ostatné súvisiace s obchodom.

HLAVA II

POĽNOHOSPODÁRSTVO

Právny rámec

Poľnohospodárske štatistiky odrážajú vysoký stupeň integrácie poľnohospodárstva EÚ, význam spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) v rozpočte EÚ a zásadnú úlohu, ktorú majú v rozhodovacom procese SPP.

Súčasná situácia

Tradičné poľnohospodárske štatistiky budú pre SPP aj naďalej dôležité (riadenie trhu), no budú sa musieť konsolidovať a zjednodušiť. Na druhej strane však nové politické otázky (rozvoj vidieka, súlad s predpismi o životnom prostredí a vplyvy na životné prostredie, bezpečnosť potravín) si budú vyžadovať štrukturálne štatistiky, ktoré by mohli byť menej frekventované, ale ktoré by mali uspokojiť potrebu podrobného a niekedy aj špecifického zemepisného členenia, ktoré by zodpovedalo napr. priestorovým údajom o pôde, povodniach a biodiverzite. Z tohto hľadiska bude veľmi cenným zdrojom poľnohospodársky census v roku 2010.

Jeden z hlavných návrhov oznámenia Komisie „Európsky akčný plán pre ekologické potraviny a ekologické poľnohospodárstvo“ z roku 2004 sa sústreďuje na rozvoj trhu s ekologickými potravinami zvyšovaním informovanosti spotrebiteľov. Preto sa bude očakávať zber štatistických údajov o výrobe a uvádzaní ekologických produktov na trh. Právna architektúra systému EÚ pre poľnohospodársku štatistiku sa má v blízkej budúcnosti zjednodušiť a bude sa musieť zaviesť v EÚ a v kandidátskych krajinách.

Osobitná pozornosť sa bude venovať tvorbe konkrétnych ukazovateľov environmentálneho hospodárenia s lesmi a ukazovateľov drevárskeho odvetvia. Po úvodnej fáze akčného plánu EÚ v oblasti lesného hospodárstva naplánovanej na obdobie 2006/2007 bude potrebné tento plán monitorovať.

Program štatistiky rybného hospodárstva bude zahŕňať pokračujúce zavádzanie existujúcich právnych predpisov, vrátane štatistiky akvakultúry, vývoja sociálno-ekonomických ukazovateľov a ukazovateľov o udržateľnosti a vypracovania bilancie dodávok pre produkty rybolovu. Eurostat bude sledovať vývoj v oblasti navrhovanej námornej politiky a podľa toho upraví svoj pracovný program.

Hlavné iniciatívy na roky 2008 až 2012:

- Podľa právnych aktov sa v rokoch 2009 – 2010 v zásade vykoná poľnohospodársky census a sčítanie viníc, ktoré sa uskutočňuje každých desať rokov. V roku 2008 sa sprístupnia výsledky zisťovania štruktúry poľnohospodárskych podnikov vykonaného v roku 2007 (ako aj výsledky zisťovania ovocných stromov vykonaného v roku 2007).
- Na základe právnych aktov sa vykonajú zisťovania metód poľnohospodárskej výroby, využitia pôdy, využitia vstupov a ekologického poľnohospodárstva.
- Na základe revidovaných právnych aktov, ktoré budú zamerané na integráciu a zjednodušenie existujúcich právnych predpisov a na zníženie záťaže respondentov, sa vykonajú súčasné zisťovania plodín a živočíšnej výroby.
- Zhodnotí sa súčasná štúdia uskutočniteľnosti o príjmoch domácnosti v sektore poľnohospodárstva.

- Ďalej sa budú rozvíjať ukazovatele rozvoja vidieka a agro-enviromentálne ukazovatele.
- Osobitná pozornosť sa bude venovať vytvoreniu účinnejšieho systému zberu a overovania poľnohospodárskej štatistiky.
- Na usmernenie navrhovanej námornej politiky, ktorú v súčasnosti pripravuje Komisia, sa zostavia a začnú sa používať nové štatistické informácie.

HLAVA III

VOĽNÝ POHYB OSÔB, SLUŽIEB A KAPITÁLU (1)

Právny rámec

Voľný pohyb kapitálu a služieb je pre vnútorný trh EÚ kľúčový. Patrí k tzv. „základným slobodám“, ktoré sú základom vnútorného trhu. V rámci svojej zodpovednosti za monitorovanie riadneho a včasného uplatňovania ustanovení Zmluvy o ES, ktoré upravujú voľný pohyb kapitálu a služieb, Komisia vyžaduje spoľahlivé a porovnateľné štatistické informácie.

Príslušné ustanovenia zmluvy upravujúce voľný pohyb kapitálu sú zakotvené v článkoch 56 až 60 Zmluvy o ES. Sloboda poskytovania cezhraničných služieb je stanovená v článku 49 uvedenej zmluvy.

Právne akty, ktoré sa vzťahujú na príslušné štatistické oblasti sú: nariadenie (ES) č. 184/2005; rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1608/2003/ES z 22. júla 2003 o vypracovaní a vývoji štatistik Spoločenstva o vede a technike (2); nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 716/2007 z 20. júna 2007 o štatistike Spoločenstva týkajúcej sa štruktúry a činnosti zahraničných afiliácií (3); návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o štruktúrálnej podnikovej štatistike.

Súčasná situácia

Vzrastajúca dôležitosť voľného pohybu služieb a kapitálu vedie k čoraz väčšiemu dopytu po štatistike vysokej kvality. Úlohou je uverejňovať príslušné údaje včas a prispôbiť systém meniacim sa požiadavkám tvorcov politik pri zachovaní nízkej úrovne záťaže respondentov.

Od roku 2006 sa vykonávaním nariadenia o platobnej bilancii posilnila kvalita údajov o obchode so službami a o priamych investíciách. Okrem toho štatistika o zahraničných afiliáciách umožní meranie globalizácie výrobných systémov. Zostavené štatistiky budú aj naďalej pokrývať obchod vo vnútri EÚ aj mimo nej a takto uspokojovať potreby vnútorného trhu.

Narastajúca dôležitosť skupín podnikov si bude vyžadovať nové formy zberu údajov. Nové nariadenie o registroch ekonomických subjektov zahŕňa zasielanie jednotlivých údajov o skupinách podnikov Eurostatu a spätnú väzbu o harmonizovaných informáciách poskytnutou členskými štátmi, čo povedie k vytvoreniu registra skupín podnikov Spoločenstva (EuroGroups), ktorý sa bude vykonávať v plnom rozsahu od roku 2008.

Pre tvorcov európskej politiky, vnútroštátne regulačné orgány a poštové služby je potrebná kvalitná štatistika poštových služieb, aby podporovala vývoj smerom k otvorenému poštovému trhu aj mimo neho. Na zabezpečenie vysokej kvality údajov sa zber údajov upraví na základe posúdenia pilotného projektu z roku 2006.

Pre fungovanie európskeho hospodárstva je nevyhnutná internacionalizácia výskumu a vývoja a s tým spojených ľudských zdrojov. Je preto dôležité zbierať údaje o výskume a vývoji v kontexte platobnej bilancie, štatistiky zahraničných afiliácií a opatrení pre skupiny podnikov.

Hlavné iniciatívy na roky 2008 až 2012:

- Vo všetkých príslušných oblastiach sa bude uplatňovať klasifikácia ekonomických činností NACE Rev. 2 s podrobnejším členením služieb.

(1) Voľným pohybom osôb sa zaoberá hlava IV.

(2) Ú. v. EÚ L 230, 16.9.2003, s. 1.

(3) Ú. v. EÚ L 171, 29.6.2007, s. 17.

- Zabezpečiť sa vykonávanie a aktualizácia hlavných právnych predpisov (o platobnej bilancii, medzinárodnom obchode so službami, zahraničných priamych investíciách a zahraničných afiliáciách).
- Ďalej sa bude zlepšovať meranie internacionalizácie výskumu a vývoja.
- Práca na štatistikách o povoleniach na pobyt – vrátane štátnych príslušníkov EÚ a štátnych príslušníkov tretej krajiny – bude pokračovať, pokiaľ bude politická potreba Spoločenstva mať tento druh údajov.

HLAVA IV

VÍZOVÁ, AZYLOVÁ, PRISŤAHOVALECKÁ POLITIKA A OSTATNÉ POLITIKY TÝKAJÚCE SA VOJENÉHO POHYBU OSÔB ⁽¹⁾

Právny rámec

Na uspokojovanie rozvíjajúcich sa potrieb týkajúcich sa štatistiky sa pripraví štatistika týkajúca sa migrácie a azylu a kriminality a trestného súdnicstva s cieľom podporiť akčný plán Komisie zameraný na plnenie Haagskeho programu o otázkach spravodlivosti, slobody a bezpečnosti, pokiaľ je to nevyhnutné na vykonávanie činností Spoločenstva. Tento akčný plán zahŕňa návrhy na riadenie migračných tokov, sociálne a hospodárske začlenenie migrantov, hraničné kontroly, azyl a posilnenie bezpečnosti prostredníctvom spoločnej akcie na boj proti kriminalite, najmä organizovanému zločinu. Na podporu týchto opatrení bude nutné výrazne zvýšiť dostupnosť a kvalitu štatistiky. To sa týka najmä využívania štyroch nových fondov navrhovaných v rámcovom programe „Solidarita a riadenie migračných tokov“ na obdobie rokov 2007 až 2013. Práca v tomto smere sa začne pred rokom 2008, ale pokračovať bude počas celého tohto štatistického programu i po jeho ukončení.

Súčasná situácia

Štatistiky Spoločenstva v oblasti migrácie a azylu čelia v súčasnosti vážnym problémom spôsobeným nedostupnosťou údajov a nedostatočnou harmonizáciou. Opatrenia, ktoré sa aj naďalej prijímajú na prekonanie týchto nedostatkov, budú pokračovať počas celého programového obdobia. Tieto zlepšenia budú dôsledkom vykonávania nových právnych predpisov o štatistike Spoločenstva v oblasti migrácie a azylu v prvých rokoch tohto programu. V súlade s akčným plánom EÚ na roky 2006 až 2010 o vypracovaní uceleného a komplexného rámca na meranie trestnej činnosti a trestného súdnicstva sa bude ďalej skúmať potenciál v oblasti štatistiky trestnej činnosti. Preskúma sa uskutočniteľnosť a vhodnosť zavedenia právneho základu pre túto štatistiku.

Vzhľadom na zistené priepastné rozdiely medzi vnútroštátnymi administratívnymi systémami a štatistickými systémami v oblasti migrácie a azylu, ako aj trestnej činnosti a trestného súdnicstva sa opatrenia na zlepšenie porovnateľnosti štatistiky zamerajú na harmonizáciu štatistických výstupov namiesto zavádzania spoločných zdrojov údajov a postupov. V niektorých prípadoch (napr. v prípade štatistiky o organizovanej trestnej činnosti) však bude možno potrebné vytvoriť nové zdroje údajov.

Hlavné iniciatívy na roky 2008 až 2012:

- Dokončí sa zavedenie právnych predpisov o štatistike Spoločenstva o migrácii a azyle. Tým sa poskytne rámec na pokračujúce opatrenia na posilnenie dostupnosti, porovnateľnosti, včasnosti a politickej relevantnosti uvedených štatistík.
- Ako súčasť programu sčítania obyvateľstva v Spoločenstve v roku 2011 sa vypracujú štatistiky poskytujúce sociálno-ekonomické informácie o migrujúcom obyvateľstve, a ak to bude vhodné, budú sa členiť podľa pohlavia, vrátane zavedenia *ad hoc* modulov do zisťovania pracovných síl a zberu informácií o migrujúcom obyvateľstve.
- Bude sa pokračovať v súčasnom výskume potenciálu štatistiky Spoločenstva o trestnej činnosti (vrátane organizovaného zločinu), viktimizácie a trestného súdnicstva.

⁽¹⁾ Prijatie opatrení v oblasti policajnej a justičnej spolupráce v trestných veciach sa nepredpokladá v hlave IV Zmluvy o ES, ale je súčasťou hlavy VI Zmluvy o Európskej únii. Tieto opatrenia sú zahrnuté v Hlave IV tohto dokumentu pretože migračná politika, ako aj policajná/justičná spolupráca patria do priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti.

HLAVA V DOPRAVA

Právny rámec

Dopravná politika EÚ zaznamenala v uplynulých 15 rokoch rýchly rozvoj. Jej cieľ bol definovaný v bielych knihách o doprave z roku 1992 a 2001 a v oznámení Komisie Rade a Európskemu parlamentu „Udržujte Európu v pohybe – trvalo udržateľná pohyblivosť pre náš kontinent“ z júna 2006. Strednodobé preskúmanie bielej knihy Európskej komisie o doprave z roku 2001. Zameriava sa na optimalizáciu dopravného systému umožňujúcu účinný, konkurencieschopný, bezpečný a ekologický výkon pre jednotlivé spôsoby dopravy a ich kombinácie v intermodálnych dopravných reťazcoch. Čistejšia a účinnejšia doprava je nevyhnutná na to, aby sa zabránilo negatívnym vedľajším účinkom spojeným so zvyšujúcou sa mobilitou. Dopravná politika Únie je základom stratégie trvalo udržateľného rozvoja EÚ a lisabonskej agendy pre rast a zamestnanosť.

Súčasná situácia

Dopravná štatistika Spoločenstva má tvoriť komplexný dopravný informačný systém vrátane údajov o toku cestujúcich a tovarov, o preprave, infraštruktúre, spôsoboch dopravy, vybavení, pohybe osôb, bezpečnosti, bezpečnostnej ochrane, spotrebe energií a vplyve na životné prostredie, ako aj údajov o nákladoch na dopravu, investíciách do infraštruktúry, dopravných podnikoch, štrukturálnych ukazovateľoch a ukazovateľoch udržateľného rozvoja.

Rozsah štatistiky o toku cestujúcich a tovarov a prepravy je dobrý pre všetky spôsoby dopravy okrem cestnej dopravy cestujúcich a nemotorizovaných spôsobov dopravy. Okrem toho štatistika prepravy pre všetky spôsoby dopravy nemá v súčasnosti niektoré dôležité údaje potrebné na monitorovanie preťaženia, emisií do atmosféry a ďalších negatívnych vplyvov na životné prostredie. Štatistika nákladnej dopravy sa stále zameriava hlavne na jednotlivé spôsoby dopravy a neposkytuje dostatočné informácie o intermodálnych dopravných reťazcoch.

V súčasnosti chýbajú ukazovatele zohľadňujúce podmienky, ktoré skutočne ovplyvňujú intermodálnu a intramodálnu hospodársku súťaž, najmä v súvislosti s rôznymi aspektmi prevádzkových podmienok: dane, poplatky za používanie a mýtna sadzby, mzdové náklady a tarify.

Dopravný informačný systém v súčasnosti nemá dostatok informácií o investíciách do dopravnej infraštruktúry a o nákladoch na ňu, ako aj územne členených informácií o dopravných sieťach a tokoch s prepojeniami medzi územným zastúpením dopravnej siete a údajmi o sieti, čo je potrebné na podporu investícií do európskej dopravnej infraštruktúry a regionálnych politík Spoločenstva.

Hlavné iniciatívy na roky 2008 až 2012:

- Skonsoliduje a doplní sa rozsah právnych základov pre dopravnú štatistiku Spoločenstva vo všetkých spôsoboch dopravy. Naďalej sa bude pokračovať v prácach na tvorbe ukazovateľov rozdelenia jednotlivých druhov dopravy v osobnej i nákladnej doprave. Osobitný dôraz sa bude klásť na cestnú osobnú dopravu;
- Bude sa podporovať zber dodatočných štatistických údajov o intermodálnych dopravných reťazcoch, mestskej doprave, ako aj tvorba ukazovateľov potrebných na monitorovanie začlenenia environmentálnych a bezpečnostných hľadísk do dopravnej politiky, pričom sa náležite zohľadnia aspekty nákladovej záťaže a prínosov. Zber údajov o výdavkoch na investície do infraštruktúry sa bude revidovať. Zväží sa aj potreba ukazovateľov logistických výkonov. Osobitný dôraz sa bude klásť na zber dopravných údajov vyjadrených v kilometroch na vozidlo.
- Zostavia sa ukazovatele pre analýzu konkurencieschopnosti sektora dopravy a intramodálnej, a intermodálnej hospodárskej súťaže, zozbierajú sa príslušné údaje a výsledky sa rozošlú primeranou formou.

HLAVA VI

SPOLOČNÉ PRAVIDLÁ HOSPODÁRSKEJ SÚŤAŽE, ZDAŇOVANIA A APROXIMÁCIE PRÁVA

Nevyžaduje sa žiadny priamy štatistický program. Štatistické informácie pre túto hlavu sa v prípade potreby odvodnia z údajov a ukazovateľov vypracovaných pre iné hlavy programu.

HLAVA VII

HOSPODÁRSKA A MENOVÁ POLITIKA

Právny rámec

Ustanovenia Zmluvy o ES: článok 99 (koordinácia a dohľad nad hospodárskymi politikami); článok 104 (monitorovanie daňového vývoja); článok 105 (menová politika a cenová stabilita); článok 133 (spoločná obchodná politika); článok 269 (vlastné zdroje).

Hlavné nariadenia: nariadenie Rady (ES) č. 2223/96 z 25. júna 1996 o Európskom systéme národných a regionálnych účtov v Spoločenstve (ESA95) ⁽¹⁾; nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 1287/2003 z 15. júla 2003 o harmonizácii hrubého národného dôchodku v trhových cenách (nariadenie o HND) ⁽²⁾; rozhodnutie Rady 2007/436/ES, Euratom zo 7. júna 2007 o systéme vlastných zdrojov Európskych spoločenstiev ⁽³⁾; nariadenie Rady (ES) č. 3605/93 z 22. novembra 1993 o uplatňovaní Protokolu o postupe pri nadmernom schodku, ktorý tvorí prílohu Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva ⁽⁴⁾; nariadenie Rady (ES) č. 2494/95 z 23. októbra 1995 o harmonizovaných indexoch spotrebiteľských cien ⁽⁵⁾; nariadenie Rady (ES) č. 1165/98 z 19. mája 1998 o krátkodobej štatistike ⁽⁶⁾; nariadenie (ES) č. 184/2005; nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 723/2004 z 22. marca 2004, ktorým sa mení a dopĺňa Služobný poriadok zamestnancov Európskych spoločenstiev a Podmienky zamestnávania ostatných zamestnancov Európskych spoločenstiev ⁽⁷⁾.

Súčasná situácia

Dohľad nad makroekonomickými politikami v EÚ a ich koordinácia, realizácia menovej politiky v hospodárskej a menovej únii, ako aj štrukturálne politiky Spoločenstva si vyžadujú správnu štatistickú podporu. Okrem toho je mimoriadne dôležité poskytovanie štatistík na administratívne účely EÚ.

Je potrebné, aby Eurostat a členské štáty zabezpečovali úspešné vykonávanie programu zasielania údajov Európskeho systému účtov. Tieto údaje sú dôležitým prvkom hospodárskeho cyklu a štrukturálnej analýzy. Značné úsilie sa vynaloží na zlepšenie merania produktivity, ktoré sa posilní projektom EU KLEMS.

Poskytovanie štatistiky na administratívne účely EÚ zostáva mimoriadne dôležité. To zahŕňa poskytovanie údajov o HND a o dani z pridanej hodnoty pre výpočty vlastných zdrojov, poskytovanie makroekonomických údajov požadovaných na podporu štrukturálnych politík (najmä parít kúpnej sily) a údajov požadovaných na odmeňovanie a dôchodky úradníkov EÚ.

Nadálej sa bude skúmať harmonizácia a porovnateľnosť údajov používaných na dohľad nad rozpočtom a fiškálny dohľad s cieľom poskytnúť subjektom prijímajúcim rozhodnutia kvalitné a porovnateľné štatistické nástroje na podporu správneho posúdenia situácie v každom členskom štáte.

V posledných rokoch sa vývoj harmonizovaného indexu spotrebiteľských cien (HISC) spomalil a je potrebné, aby sa väčší dôraz kládol na zlepšovanie kvality HISC (najmä pokiaľ ide o obydliá obývané majiteľmi, prispôsobovanie kvality a výber vzoriek).

Je potrebné nepretržite zlepšovanie včasnosti, rozsahu a zverejňovania najdôležitejších európskych ekonomických ukazovateľov (PEEI). Malo by to byť primerané rizikám pre štatistickú kvalitu, najmä pokiaľ ide o spoľahlivosť prvých odhadov. Pokiaľ ide o krátkodobé štatistiky, vyžaduje sa zlepšenie rozsahu služieb, najmä cien služieb, dĺžky časových radov a včasnosti údajov.

So zreteľom na štatistiku platobnej bilancie súčasné úlohy zahŕňajú poskytovanie primeraných vstupov pre národné účty a zabezpečenie pokračujúcej kvality zdrojov údajov v členských štátoch, kde sa zvýšili limitné hodnoty pre výkazníctvo bánk.

Hlavné iniciatívy na roky 2008 až 2012:

— Bude existovať aktívna účasť na revízii medzinárodných noriem pre štatistiku národných účtov (SNA 93) a štatistiku platobnej bilancie (BPM 5).

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 310, 30.11.1996, s. 1. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1267/2003 (Ú. v. EÚ L 180, 18.7.2003, s. 1).

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 181, 19.7.2003, s. 1.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ L 163, 23.6.2007, s. 17.

⁽⁴⁾ Ú. v. ES L 332, 31.12.1993, s. 7. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 2103/2005 (Ú. v. EÚ L 337, 22.12.2005, s. 1).

⁽⁵⁾ Ú. v. ES L 257, 27.10.1995, s. 1. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 1882/2003.

⁽⁶⁾ Ú. v. ES L 162, 5.6.1998, s. 1. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1893/2006 (Ú. v. EÚ L 393, 30.12.2006, s. 1).

⁽⁷⁾ Ú. v. EÚ L 124, 27.4.2004, s. 1.

- Zavedie sa revidovaný Európsky systém účtov (ESA 95).
- Zavedie sa klasifikácia ekonomických činností NACE Rev. 2 v národných účtoch, platobnej bilancii a krátkodobých štatistikách a v ďalších hlavných právnych predpisoch.
- Zavedie sa európsky systém štatistiky spotrebiteľských cien zameraný na HISC, zjednodušenie a konsolidáciu právneho rámca HISC a zabezpečenie dôveryhodnosti HISC prostredníctvom efektívnejšej komunikačnej politiky a stratégie súladu s predpismi.
- Zlepší sa súlad medzi štatistikami trhu práce a národnými účtami.

HLAVA VIII

ZAMESTNANOSŤ

Právny rámec

Vývoj štatistík EÚ o pracovných silách sa bude odvíjať od revidovanej lisabonskej stratégie, ktorá sa teraz opätovne zameriava na hospodársky rast a zamestnanosť v Európe, od cieľov a referenčných hodnôt stanovených v rámci Európskej stratégie zamestnanosti a hospodárskej a menovej únie, čo si vyžaduje komplexný súbor medziročných štatistík s cieľom opísať vývoj na trhu práce v eurozóne a v EÚ.

Súčasná situácia

Štatistiky trhu práce sa riadia pevným právnym rámcom na zabezpečenie pravidelného zasielania údajov na odhad zamestnanosti, nezamestnanosti, miezd a nákladov práce. Napriek tomu si nové politické oblasti budú vyžadovať rozšírenie štatistických právnych predpisov na iné oblasti, ako napr.

- i) štatistiku voľných pracovných miest, ktorá zhodnotí stranu dopytu na trhu práce a doplní štatistiky o zamestnanosti a nezamestnanosti;
- ii) postavenie migrantov na trhu práce na podporu lepšieho začlenenia tejto skupiny obyvateľstva;
- iii) postavenie starších pracovníkov na trhu práce a
- iv) prechod zo školy do práce ako podklad pre primerané politiky zabezpečujúce hladké začlenenie mladých ľudí do trhu práce.

Pri zostavovaní štatistík sa bude pozornosť aj naďalej sústreďovať na ďalšie oblasti, ako napr. na kvalitu práce a zamestnanosť v súvislosti so starnutím pracovnej sily, na prispôsobivosť pracovníkov a podnikov, ako aj na potreby trhu práce v informačnej spoločnosti.

Štatistiky zamestnanosti a nezamestnanosti sú navrhnuté najmä tak, aby spĺňali makroekonomické požiadavky. Pritom plne nezohľadňujú existujúce regionálne disparity, najmä v niektorých mestských oblastiach.

Lepšie zisťovanie pracovných síl Spoločenstva (LFS) v posledných rokoch viedlo k tomu, že toto zisťovanie a jeho ročné moduly sa stali hlavným zdrojom tvorby porovnateľných údajov o trhu práce. Zisťovanie pracovných síl je zisťovanie v domácnostiach a jeho výsledky je potrebné doplniť o údaje zisťované v podnikoch, ako sú napr. štrukturálne štatistiky a krátkodobé štatistiky miezd a nákladov práce. V súvislosti so zlepšením kvality je však potrebný ďalší vývoj štatistík trhu práce, ako napríklad dosiahnutie väčšieho súladu s údajmi o zamestnanosti z národných účtov a z iných zisťovaní v oblasti podnikania a poľnohospodárstva a zavedenie európskej schémy výberových vzoriek a bleskových odhadov na zlepšenie včasnosti pri zverejňovaní ukazovateľov. Malo by sa vynaložiť úsilie aj na hĺbkovú analýzu existujúcich zdrojov údajov, na zlepšenie zverejňovania anonymizovaných individuálnych údajov zozbieraných na štatistické účely Spoločenstva pre vedeckú obec a na zavedenie revidovanej klasifikácie povolání (ISCO) v roku 2011 s cieľom lepšie zohľadniť štruktúru pracovných miest a umožniť lepšie medzinárodné porovnania.

Hlavné iniciatívy na roky 2008 až 2012:

- V roku 2008 sa vymedzí a zavedie *ad hoc* modul zisťovania pracovných síl (LFS) o postavení migrantov a ich potomkov na trhu práce, v roku 2009 *ad hoc* modul LFS o prechode zo školy do práce a program *ad hoc* modulov LFS na roky 2010 až 2012.

- Rozsah štrukturálnych zisťovaní miezd a nákladov práce sa rozšíri na celé hospodárstvo a v roku 2008 sa vykonajú zisťovania nákladov práce a v roku 2010 zisťovanie štruktúry miezd.
- V krátkodobých štatistikách trhu práce sa môžu zaviesť európske schémy výberových vzoriek na základe širšieho využívania existujúcich údajov, ktoré umožnia tvorbu včasných štvrtročných a mesačných agregátov zamestnanosti a nezamestnanosti pre eurozónu.
- V štatistikách zamestnanosti a nezamestnanosti môžu byť zahrnuté cielenejšie regionálne ukazovatele, najmä pre mestské oblasti a aglomerácie, aby sa plne zohľadnili miestne odchýlky v zamestnanosti a nezamestnanosti. Do roku 2010 sa preskúma potreba možného zavedenia ročných štatistík pre aglomerácie s viac ako 500 000 obyvateľmi a náklady naň.
- Štatistika pracovných síl umožní monitorovanie zamestnanosti informačnej spoločnosti.
- Budúce nariadenie Rady o štatistike voľných pracovných miest sa vykoná v plnom rozsahu.
- Klasifikácia ekonomických činností NACE Rev. 2 sa zavedie do štrukturálnych zisťovaní miezd a nákladov práce, do štvrtročného indexu nákladov práce a do priebežného zisťovania pracovných síl.

HLAVA IX

SPOLOČNÁ OBCHODNÁ POLITIKA

Právny rámec

Zodpovednosť Komisie za rokovania o obchodných dohodách s tretími krajinami vrátane dohôd o obchode so službami je zakotvená v článku 133 Zmluvy o ES. Právne akty, ktoré sa vzťahujú na príslušné štatistické oblasti sú: nariadenie Rady (ES) č. 1172/95 z 22. mája 1995 o štatistike obchodovania s tovarom Spoločenstva a jeho členských štátov s nečlenskými krajinami⁽¹⁾; nariadenie (ES) č. 184/2005; nariadenie (ES) č. 716/2007.

Súčasná situácia

Požiadavky na údaje rastú so vstupom nových obchodných konkurentov a partnerov (napr. Čína, India, Brazília a ostatné krajiny Latinskej Ameriky) na svetovú scénu a rastú aj v dôsledku štrukturálnych zmien v oblasti obchodu s tovarom a službami. Okrem toho zostáva prioritou vysoká kvalita zberu, analýzy a harmonizácie údajov z kandidátskych krajín a hlavných partnerských krajín EÚ.

Súčasne sa vyvinie úsilie o zachovanie noriem kvality so zreteľom na cezhraničný obchod v oblasti služieb, priame zahraničné investície a zahraničné afiliácie. Na tento účel bude mimoriadne dôležité vykonávanie nariadenia (ES) č. 184/2005 a nariadenia (ES) č. 716/2007.

Hlavné iniciatívy na roky 2008 až 2012:

- Zavedú sa nové právne predpisy o systéme Extrastat, ktorých hlavným cieľom je sprístupniť ďalšie dôležité colné informácie a dopĺňajúce štatistiky prostredníctvom využitia registrov obchodných subjektov.
- Vykonajú a aktualizujú sa hlavné právne predpisy (o platobnej bilancii, medzinárodnom obchode so službami, zahraničných priamych investíciách a zahraničných afiliáciách).
- Pri zostavovaní štatistiky platobnej bilancie EÚ sa zavedú nové medzinárodné metodické normy Medzinárodného menového fondu (MMF).
- V EÚ sa zavedie Príručka pre štatistiku medzinárodného obchodu so službami a jej revidované znenie.

(1) Ú. v. ES L 118, 25.5.1995, s. 10. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 1882/2003.

HLAVA X

COLNÁ SPOLUPRÁCA

Nevyžaduje sa žiadny priamy štatistický program. Štatistické informácie pre túto hlavu sa v prípade potreby odvodnia z údajov a ukazovateľov vypracovaných pre iné hlavy programu.

HLAVA XI

SOCIÁLNA POLITIKA, VZDELÁVANIE, ODBORNÁ PRÍPRAVA A MLÁDEŽ

Právny rámec

Štatistiky v tejto oblasti sa zostavia v rámci otvorenej metódy koordinácie (OMC) v oblasti sociálneho vylúčenia, dôchodkov a zdravotnej starostlivosti a dlhodobej starostlivosti; stratégie udržateľného rozvoja; článok 143 (správa o sociálnej situácii) a článok 13 (nediskriminácia) Zmluvy o ES; stratégie ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci; uznesenie Rady o podporovaní zamestnanosti a sociálneho začlenenia ľudí so zdravotným postihnutím z roku 2003 a oznámenie Komisie o rovnakých príležitostiach pre ľudí so zdravotným postihnutím: Európsky akčný plán. Vypracovanie údajov sa požaduje aj v stratégii Európskej hospodárskej komisie (EHK) OSN v oblasti vzdelávania pre udržateľný rozvoj.

Súčasná situácia

Systém štatistiky životných podmienok a sociálnej ochrany stojí na dvoch hlavných pilieroch: EŠSPROS (systém štatistík sociálnej ochrany) a EU-SILC (štatistika príjmov a životných podmienok). Tieto dva piliere sú základom pre ukazovatele z Laekenu a dôchodkové ukazovatele OMC. Stále je potrebný pokrok vo vývoji ukazovateľov regionálnej chudoby a ukazovateľov detskej chudoby.

Pokiaľ ide o demografické zmeny v EÚ, v rámci otvorenej metódy koordinácie a v spolupráci s príslušnými pracovnými skupinami Rady sa pripravujú ukazovatele a vykonávajú sa štatistické analýzy súvisiace so starnutím obyvateľstva, udržateľnosťou finančnej stability, produktivitou a účasťou pracovných síl.

Údaje o celoživotnom vzdelávaní zahŕňajú informácie o formálnom aj neformálnom vzdelávaní a odbornej príprave a neformálnom vzdelávaní. Na základe zavedenej štatistiky vzdelávania boli zostavené nové údaje o odbornej príprave v podnikoch (merajúce záväzok a príspevky podnikov na odbornú prípravu zamestnancov) a o vzdelávaní a odbornej príprave dospelých. Údaje o mládeži sú dostupné z existujúcich zisťovaní a využijú sa v plnej miere pred tým, ako sa vyvinie ďalšie úsilie o začlenenie oblastí mládeže prednostne do existujúcich zisťovaní.

Pokiaľ ide o ochranu zdravia a bezpečnosť pri práci, zber a analýza údajov sa zamerajú na príčiny, okolnosti a náklady súvisiace s pracovnými úrazmi, na choroby z povolania a zdravotné problémy spojené s prácou, ako aj na faktory, ktoré môžu mať nepriaznivý vplyv na zdravie pracovníkov. Ďalej sa bude rozvíjať zber štatistických údajov, najmä harmonizovaných modulov zisťovaní o zdravotných postihnutiach. Štatistiky sa budú naďalej zlepšovať, aby sa podporil rozvoj kvalitnej, dostupnej a trvalo udržateľnej zdravotnej starostlivosti a dlhodobej starostlivosti.

Kľúčovým cieľom demografickej štatistiky bude podpora komplexného súboru údajov a analýz potrebných na vyhodnotenie dôsledkov zmeny demografie v Európe. To sa dosiahne zlepšením metód a obsahu zberov demografických údajov, vykonávaním právnych predpisov pre sčítanie obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 a pravidelným vypracúvaním dlhodobých odhadov počtu obyvateľov.

Hlavné iniciatívy na roky 2008 až 2012:

- Vypracuje sa obmedzený súbor základných ukazovateľov a zavedie sa nový nástroj, Európsky systém modulov zisťovaní v oblasti sociálnej štatistiky (E4SM).
- Bude sa konsolidovať projekt EU-SILC, vypracuje sa longitudinálne zverejňovanie a úplne sa sfunkční konceptia hrubého príjmu.
- Vypracujú sa ukazovatele regionálnej chudoby (s použitím techník odhadov pre malé oblasti, ak nie sú k dispozícii celoštátne údaje z daného regiónu) a ukazovatele detskej chudoby.
- Vypracujú sa vykonávacie predpisy o EŠSPROS na zlepšenie rozsahu, porovnateľnosti a včasnosti údajov.
- Prijme a vykoná sa návrh nariadenia o štatistike vzdelávania a celoživotného vzdelávania a jeho vykonávanie.

- Zlepší sa súčasný rámec štatistiky celoživotného vzdelávania z hľadiska kvality.
- Do roku 2010 sa preskúma možnosť zaviesť v EÚ index ľudského rozvoja OSN, pričom sa zohľadnia aj faktory bývania a zamestnanosti/nezamestnanosti.
- Postupne sa zostavia štatistiky o mládeži na všetkých stupňoch vzdelávania a štatistiky o hospodárskom a sociálnom začlenení mládeže s použitím existujúcich zdrojov a v prípade potreby ich lepším začlenením do súčasných zisťovaní.
- S ohľadom na sociálnu situáciu a chudobu detí sa zostavia štatistiky o deťoch s odkazom na medzinárodne dohodnutú vekovú hranicu detstva, ktorou je podľa Dohovoru OSN o právach dieťaťa 18 rokov.
- Všetky údaje zozbierané v sociálnej oblasti o jednotlivcoch na úrovni EÚ sa rozčlenia podľa pohlavia a bude sa definovať základný súbor ukazovateľov rovnosti medzi mužmi a ženami.
- V spolupráci s Európskym inštitútom pre rodovú rovnosť sa vypracuje memorandum o porozumení, aby sa definovali formy praktickej spolupráce.
- Preskúmajú sa možnosti prípravy spoločnej metodiky na dosiahnutie alebo na zlepšenie existujúcich štatistických údajov o rozsahu a vplyve diskriminácie.

HLAVA XII

KULTÚRA

Tvorba štatistiky v oblasti kultúry je v tomto štádiu obmedzená. Okrem toho neexistuje žiadny komplexný a ucelený rámec ani samostatné právne predpisy o štatistike v oblasti kultúry.

Na to, aby k dosahovaniu lisabonských cieľov prispievali aj sektory kultúry a tvorivej činnosti, je potrebné štatistiky v oblasti kultúry tiež skonsolidovať, aby sa zaistila trvalá a pravidelná tvorba údajov (založených na rôznych zdrojoch údajov). Preto je potrebná komplexná metodická práca, napr. lepšie meranie sociálneho a hospodárskeho vplyvu sektorov kultúry a tvorivej činnosti v znalostnom hospodárstve.

HLAVA XIII

VEREJNÉ ZDRAVIE

Právny rámec

Smernica Rady 89/391/EHS z 12. júna 1989 o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci⁽¹⁾; rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1786/2002/ES z 23. septembra 2002 o akčnom programe Spoločenstva v oblasti verejného zdravia (2003 – 2008)⁽²⁾; Komisiou predložený návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o štatistike Spoločenstva v oblasti verejného zdravia a ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci zo 7. februára 2007.

Súčasná situácia

Zdravotnícky informačný systém zriadený na základe predchádzajúcich akčných programov Spoločenstva v oblasti verejného zdravia sa bude ďalej rozvíjať prostredníctvom akcií týkajúcich sa „poznatkov o zdraví a informovanosti“ v rámci budúceho akčného programu Spoločenstva v oblasti verejného zdravia na roky 2007 až 2013. Eurostat bude v rámci EŠS a v úzkom partnerstve s členskými štátmi, kandidátskymi krajinami a krajinami EHP/EZVO naďalej rozvíjať štatistický prvok tohto systému, najmä zdravotné ukazovatele Európskeho spoločenstva (ECHI).

Štatistické údaje o verejnom zdraví sú tiež potrebné pre ukazovatele o udržateľnom rozvoji, pre štrukturálne ukazovatele, kontextové ukazovatele o zdravotných postihnutiach a ukazovatele vypracované v súvislosti s otvorenou metódou koordinácie na podporu národných stratégií vývoja kvalitnej, dostupnej a udržateľnej zdravotnej a dlhodobej starostlivosti.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 183, 29.6.1989, s. 1. Smernica naposledy zmenená a doplnená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2007/30/ES (Ú. v. EÚ L 165, 27.6.2007, s. 21).

⁽²⁾ Ú. v. ES L 271, 9.10.2002, s. 1. Rozhodnutie zmenené a doplnené rozhodnutím č. 786/2004/ES (Ú. v. EÚ L 138, 30.4.2004, s. 7).

V spolupráci s činnosťami v rámci programu Spoločenstva v oblasti verejného zdravia, s príslušnými agentúrami EÚ a medzinárodnými organizáciami kompetentnými v oblasti štatistiky verejného zdravia (Svetová zdravotnícka organizácia, OECD a EHK OSN) je stredobodom pozornosti ďalší vývoj a zavádzanie metodiky, najmä v oblasti zdravotného stavu, determinantov zdravia (napr. životný štýl a environmentálne faktory), zdravotnej starostlivosti (vrátane výdavkov na zdravotnú starostlivosť) a príčin úmrtí.

Hlavné iniciatívy na roky 2008 až 2012:

- Podľa možnosti budú prijaté nariadenia Komisie na vykonávanie budúceho nariadenia Európskeho parlamentu a Rady týkajúceho sa štatistiky Spoločenstva v oblasti verejného zdravia, ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci.
- Posilní sa infraštruktúra pre základný systém štatistík verejného zdravia, pričom sa osobitná pozornosť zameria na skúmanie, konsolidáciu a vykonávanie príslušných metodík, napr. európske zisťovanie o zdraví (EHIS) a systém zdravotných účtov (SHA).
- Zlepší sa dostupnosť, porovnateľnosť, včasnosť a politická relevantnosť štatistiky verejného zdravia, vrátane štatistík o zdravotných postihnutiach a zdravotnej starostlivosti členených podľa pohlavia, pričom sa osobitná pozornosť bude venovať ďalšiemu vývoju metodík a zohľadnia sa rôzne kontexty v každej krajine.

HLAVA XIV

OCHRANA SPOTREBITEĽA

Právny rámec

Počas posledných rokov dosiahla politika v oblasti ochrany spotrebiteľa oveľa vyšší profil (článok 153 Zmluvy o ES). Práca Eurostatu vychádza zo stratégie v oblasti zdravia a ochrany spotrebiteľa a z návrhu rozhodnutia Európskemu parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje program akcie Spoločenstva v oblasti zdravia a ochrany spotrebiteľa na roky 2007 až 2013, ktorý prijala Komisia v apríli 2005.

Všeobecná oblasť „ochrany spotrebiteľa“ sa delí na dve hlavné oblasti: „otázky spotrebiteľov“ a „bezpečnosť potravín“.

Súčasná situácia

Pokiaľ ide o otázky spotrebiteľov, Eurostat vydáva každoročne panoramatickú publikáciu „Spotrebiteľia v Európe: fakty a čísla“ a zriadil medziútvarovú pracovnú skupinu zaoberajúcu sa podrobnou cenovou štatistikou.

Bezpečnosť potravín je dôležitou témou v kontexte politiky v oblasti ochrany spotrebiteľa a Európska únia vypracovala širokú škálu právnych predpisov a iných činností zameraných na zabezpečenie efektívnych systémov kontroly celého reťazca vrátane právne ustanovených noriem v oblasti životného prostredia a ochrany zvierat.

Účelom úsilia Eurostatu v oblasti štatistiky bezpečnosti potravín je poskytnúť metodické poradenstvo a štatistické údaje zaujímavé nielen pre tvorcov politík, ale aj pre súkromné zainteresované strany a pre širokú verejnosť.

Hlavné iniciatívy na roky 2008 až 2012 (otázky spotrebiteľov):

- Vypracujú sa „tvrdé“ oficiálne štatistiky (napr. podrobné cenové štatistiky, cezhraničné výdavky na spotrebu, vzťah obchodu ku spotrebiteľom atď.) a metodická pomoc pre „mäkké“ štatistiky zostavené inými verejnými/súkromnými subjektmi.
- Pripraví sa akčný plán v nadväznosti na závery medziútvarevej pracovnej skupiny zaoberajúcej sa podrobnou cenovou štatistikou.
- Spustenie podrobnej štúdie o možnom module týkajúcom sa otázok ochrany spotrebiteľa, ktorý má byť zaradený do nového nástroja (E4SM), na ktorom v súčasnosti Eurostat pracuje.

Hlavné iniciatívy na roky 2008 až 2012 (bezpečnosť potravín):

- Bude sa sledovať vývoj príslušnej štatistiky na monitorovanie bezpečnosti potravín.

- Zlepší sa dostupnosť a kvalita štatistiky výrobkov označených environmentálnou značkou (ekologické výrobky, výrobky založené na geneticky modifikovaných organizmoch atď.).

HLAVA XV

TRANSEURÓPSKE SIETE

Nevyžaduje sa žiadny priamy štatistický program. Štatistické informácie pre túto hlavu sa v prípade potreby odvodía z údajov a ukazovateľov vypracovaných pre iné hlavy programu.

HLAVA XVI

PRIEMYSEL**Podnikové štatistiky**

Na podporu analýzy konkurencieschopnosti, produktivity a hospodárskeho rastu sa vyžadujú štatistiky o európskych podnikoch, ktoré predstavujú dôležité informácie pre monitorovanie pokroku revidovaných lisabonských cieľov.

Právny rámec

Nariadenie Rady (EHS) č. 3924/91 z 19. decembra 1991 o zavedení štatistických zisťovaní týkajúcich sa priemyselnej výroby Spoločenstva ⁽¹⁾, nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 58/97 z 20. decembra 1996 o štruktúrálnej podnikovej štatistike ⁽²⁾; nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 48/2004 z 5. decembra 2003 o tvorbe ročnej štatistiky Spoločenstva o oceliarskom priemysle pre referenčné roky 2003 – 2009 ⁽³⁾; nariadenie Komisie (ES) č. 1450/2004 z 13. augusta 2004, ktorým sa vykonáva rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1608/2003/ES o vypracovaní a vývoji štatistík spoločenstva o inovácii ⁽⁴⁾; nariadenie (ES) č. 716/2007; Komisiou predložený návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o vytvorení spoločného rámca pre registre ekonomických subjektov na štatistické účely z 5. apríla 2005.

Súčasná situácia

Štruktúrálna podniková štatistika sa využíva na podrobnú analýzu európskeho podnikateľského sektora. Hlavnými problémami, ktorým čelia užívatelia, sú nedostatočná včasnosť údajov a pomalé prispôbovanie sa novým a vznikajúcim politickým potrebám, napr. nedostatočné informácie o sektore služieb, podnikaní, globalizácii a prechode na modely trvalo udržateľnej výroby. Pre určité spracovateľské odvetvia je produkčná štatistika dôležitým doplnkom pre porozumenie fungovaniu odvetvia.

Štatistika Spoločenstva v oblasti inovácií je hlavným nástrojom na meranie inovácií v Európe. Tieto štatistiky sa zostavujú od roku 2004 v dvojročných intervaloch. Údaje pre zisťovania o inováciách v Spoločenstve (CIS) sa podľa možností poskytujú z mikroúdajov.

Vyvíja sa štatistika zahraničných afiliácií (FATS) a nové nariadenie poskytne základný súbor ukazovateľov na meranie globalizácie. V pilotnej fáze je Register skupín podnikov Spoločenstva (EuroGroups) vytvorený na základe nového nariadenia o registri ekonomických subjektov.

Hlavné iniciatívy na roky 2008 až 2012:

- Zabezpečí sa vykonávanie hlavných právnych predpisov v plnom rozsahu (rekodifikácia nariadenia o štruktúrálnej podnikovej štatistike (ŠPŠ), nariadenia o štatistike zahraničných afiliácií, registra EuroGroups). Vykonajú a plne sa vyhodnotia pilotné štúdie stanovené v právnych predpisoch.
- Pre CIS na rok 2008 je naplánované úplné vykonávanie príručky z Osla z roku 2005. CIS na rok 2010 a následné zisťovania v oblasti inovácií Spoločenstva budú naďalej zlepšovať kvalitu údajov a prístup k nim.
- Zostavia sa nové štatistiky na hlbšie pochopenie globalizácie ekonomiky a podnikania.
- Problémy používateľov týkajúce sa včasnosti a neschopnosti reagovať na nové potreby sa budú riešiť testovaním nových a flexibilných spôsobov zberu údajov pomocou ad hoc zisťovaní a európskych vzoriek.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 374, 31.12.1991, s. 1. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 1893/2006.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 14, 17.1.1997, s. 1. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 1893/2006.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ L 7, 13.1.2004, s. 1. Nariadenie zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 1893/2006.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ L 267, 14.8.2004, s. 32. Nariadenie zmenené a doplnené nariadením Komisie (ES) č. 973/2007 (Ú. v. EÚ L 216, 21.8.2007, s. 10).

- Vyvinú sa spôsoby šírenia európskych agregátov na úrovni najpodrobnejších činností, pričom sa zachová právo podnikov na ochranu údajov.
- Klasifikácia ekonomických činností NACE Rev. 2 sa zavedie vo všetkých podnikových štatistikách od referenčného roku 2008.
- Vypracuje sa osobitný program zameraný na reorganizáciu podnikovej a obchodnej štatistiky. V rámci tohto programu sa vypracujú spôsoby zníženia záťaže podnikov.

Štatistika informačnej spoločnosti

Využívanie informačných a komunikačných technológií (IKT) je jedným z hlavných hnacích síl vedúcich k spoločnosti podporujúcej sociálne začlenenie, lepšiu zamestnanosť a zvýšenú konkurencieschopnosť európskych podnikov. Štatistika Eurostatu v oblasti informačnej spoločnosti tvorí dôležitý základ pre tvorcov európskych politík s cieľom zhodnotiť štrukturálne zmeny smerom k znalostnému hospodárstvu a prispieť k monitorovaniu pokroku pri dosahovaní revidovaných lisabonských cieľov.

Právny rámec

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 808/2004 z 21. apríla 2004 o štatistikách Spoločenstva o informačnej spoločnosti ⁽¹⁾.

Súčasná situácia

Eurostat už niekoľko rokov prispieva k porovnávaniu informačnej spoločnosti s referenčnými hodnotami poskytovaním ukazovateľov používania IKT v podnikoch a domácnostiach/jednotlivcami. Táto činnosť bude naďalej pokračovať a zlepšovať sa s cieľom prispôsobiť sa politickým potrebám, ako je napr. iniciatíva i2010 založená na revidovanej lisabonskej stratégii a ďalšie politické iniciatívy. Zahŕňa to aj potrebu primeraného právneho základu po skončení platnosti súčasných právnych predpisov.

S cieľom ísť za hranice aspektov pripravenosti a využívania budú prebiehajúce zisťovania Spoločenstva doplnené zberom údajov o investíciách do IKT a o vplyve IKT na výsledky a správanie podnikov a o vplyve IKT na spoločnosť. Zhodnotí sa potreba upraviť právny základ štatistiky informačnej spoločnosti tak, aby sa zabezpečil komplexný a včasný súbor údajov o sektoroch IKT a elektronickej komunikácii, ktorý bude kompatibilný s národnými účtami.

Hlavné iniciatívy na roky 2008 až 2012:

- Ukazovatele informačnej spoločnosti vrátane ukazovateľov sektora IKT a ukazovateľov jeho konkurencieschopnosti sa budú naďalej prispôbovať meniacim sa politickým potrebám pri zohľadnení širšej medzinárodnej spolupráce pri meraní IKT.
- Vypracuje sa štatistika investícií do IKT a prijatia IKT na lepšie dosiahnutie cieľa merať udržateľný rozvoj a vplyv informačnej spoločnosti.

Štatistika cestovného ruchu

Cestovný ruch je v Európskej únii dôležitou ekonomickou činnosťou s vysokým potenciálom prispievať k vyššej zamestnanosti a hospodárskemu rastu, ako aj k rozvoju a sociálnej a hospodárskej integrácii aj vidieckych, okrajových a nedostatočne rozvinutých oblastí.

Právny rámec

Smernica Rady 95/57/ES z 23. novembra 1995 o zbere štatistických údajov v oblasti cestovného ruchu ⁽²⁾.

Súčasná situácia

V súčasnosti sa vykonáva zber štatistických údajov v oblasti ponuky a dopytu v súvislosti s turistickými ubytovacími zariadeniami, ako aj v oblasti hospodárskych aspektov spojených s turistickým správaním. Kľúčovými oblasťami úsilia sú však dosahovanie väčšieho stupňa porovnateľnosti existujúcej štatistiky a zavedenie harmonizovaných satelitných účtov cestovného ruchu premietnutých do väčšieho úsilia v súvislosti s trvalo udržateľným cestovným ruchom, pre ktorý bude potrebné definovať a merať príslušné ukazovatele. V dôsledku bezprostredného vplyvu udalostí, ako napr. teroristických útokov alebo šírenia prenosných chorôb na cestovný ruch, bude hlavnou snahou zlepšenie včasnosti údajov.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 143, 30.4.2004, s. 49. Nariadenie zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 1893/2006.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 291, 6.12.1995, s. 32. Smernica naposledy zmenená a doplnená smernicou 2006/110/ES (Ú. v. EÚ L 363, 20.12.2006, s. 418).

Hlavné iniciatívy na roky 2008 až 2012:

- Súčasný súbor štatistík v oblasti cestovného ruchu a jeho právny základ sa zmodernizuje a podľa možnosti zjednoduší.
- Zavedú sa harmonizované satelitné účty cestovného ruchu (vrátane ukazovateľov trvalo udržateľného cestovného ruchu).

Štatistika v oblasti energetiky

Základom politiky EÚ v oblasti energetiky je ekologické zabezpečenie dodávok cenovo dostupných energetických komodít. Štatistický systém v oblasti energetiky sa vyvinul ako reakcia na potreby vyplývajúce z tejto politiky.

Právny rámec

Štatistický systém v oblasti energetiky je do veľkej miery založený na dohode. Existujú niektoré právne záväzky, ktoré sa vzťahujú na konkrétne aspekty systému a ktoré prekračujú rozsah pôsobnosti smernice 90/377/EHS z 29. júna 1990 o postupe Spoločenstva na zlepšenie prehľadnosti cien plynu a elektrickej energie, účtovaných priemyselným koncovým odberateľom⁽¹⁾.

Súčasná situácia

V posledných rokoch bol ropný trh nestály a nepredvídateľný, pričom ceny dosiahli vysokú úroveň. Závislosť energetiky EÚ neustále narastá, rastúci dopyt po energiách vyvoláva pochybnosti o schopnosti znížiť emisie skleníkových plynov, pričom trh EÚ s elektrickou energiou/plynom sa doteraz nevyvinul do skutočného vnútorného konkurenčného trhu. V rámci tohto politického prostredia Komisia ako odpoveď na pozvanie hláv štátov a vlád v roku 2005 reagovala súborom návrhov (Zelená kniha: Európska stratégia pre trvalo udržateľnú, konkurencieschopnú a bezpečnú energetiku), ako napr. zriadenie Európskeho observatória dodávok energie na monitorovanie modelov dopytu a ponuky na energetických trhoch EÚ, nová smernica Spoločenstva o vykurovaní a chladení, ciele monitorovanie/definovanie obnoviteľných energií po roku 2010 (vrátane elektrickej energie a kvapalných biopalív) a monitorovanie pokroku v efektívnosti konečného využitia energií.

Hlavné iniciatívy na roky 2008 až 2012:

- Prijme sa nariadenie o štatistike v oblasti energetiky pokrývajúce súčasné požiadavky, a tým zlepšujúce kvalitu.
- Zavedie sa právny záväzok zbierať štatistické údaje v oblasti cien elektrickej energie a plynu pre domácnosti.
- Určí sa metodika/prístup určujúci skutočnú krajinu pôvodu; (miesto určenia) pre dovoz (vývoz) plynu.
- Zlepšia sa metodiky/klasifikácie pre zber štatistických údajov v oblasti kvapalných biopalív.
- Budú sa definovať ukazovatele/zber údajov na posúdenie energetickej účinnosti, ako sa uvádza v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/32/ES z 5. apríla 2006 o energetickej účinnosti konečného využitia energie a energetických službách⁽²⁾.
- V prípade potreby sa rozšíria ukazovatele konkurencieschopnosti hodnotiace efektívnosť hospodárskej súťaže a integráciu trhov s plynom/elektrickou energiou.

HLAVA XVII

HOSPODÁRSKA A SOCIÁLNA SÚDRŽNOSŤ

Právny rámec

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1059/2003 z 26. mája 2003 o zostavení spoločnej nomenklatúry územných jednotiek pre štatistické účely (NUTS)⁽³⁾; smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/2/ES zo 14. marca 2007, ktorou sa zriaďuje Infraštruktúra pre priestorové informácie v Európskom spoločenstve (Inspire)⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 185, 17.7.1990, s. 16. Smernica naposledy zmenená a doplnená rozhodnutím Komisie 2007/394/ES (Ú. v. EÚ L 148, 9.6.2007, 11).

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 114, 27.4.2006, s. 64.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ L 154, 21.6.2003, s. 1. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením Komisie (ES) č. 105/2007 (Ú. v. EÚ L 39, 10.2.2007, s. 1).

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ L 108, 25.4.2007, s. 1.

Súčasná situácia

Regionálne štatistické údaje sa zbierajú približne za tucet všeobecných štatistických oblastí, z ktorých niektoré spadajú do pôsobnosti niektorého právneho aktu, zatiaľ čo iné sa riadia dohodou. Údaje sa zvyčajne zasielajú Eurostatu kontinuálne. Mestské údaje pre Urban Audit sa od roku 2003 zbierajú každé tri roky.

Územné informácie sa zbierajú a uchovávajú v databáze GISCO, ktorú využíva Eurostat a všetky generálne riaditeľstvá Komisie. Chýbajúce normy a harmonizovaný rámec pre zber informácií si vyžadujú značnú výšku zdrojov na vlastné uchovávanie a aktualizáciu. Na druhej strane vzrastajúca informovanosť o potenciáli kombinácie územných, štatistických a tematických informácií zvyšuje dopyt po mapovaní, analýzach a uplatňovaní.

Hlavné iniciatívy na roky 2008 až 2012:

- Práca, ktorá sa má vykonať podľa štatistického programu na roky 2008 až 2012, bude podmienená podobou novej regionálnej politiky Spoločenstva v rámci nového programového obdobia pre štrukturálne fondy. Naďalej budú pokračovať konsolidačné práce na existujúcich údajoch, konkrétne v oblasti Urban Audit, dopravy, životného prostredia a výskumu a vývoja. Vykonávanie legislatívneho rámca pre údaje o regionálnom obyvateľstve a predpokladaná revízia nariadenia ESA95 pokrývajúceho údaje o regionálnych účtoch bude mimoriadne dôležitá pre prácu na štrukturálnych ukazovateľoch. Metodický súlad regionálnej štatistiky sa zlepší začlenením rigoróznejšej metodiky do príslušného legislatívneho rámca po revízii a uplatňovanie noriem kvality, ktoré sa už začalo pri údajoch o regionálnych účtoch, sa rozšíri na ostatné regionálne štatistiky s cieľom zabezpečiť porovnateľnosť a včasnosť. Zavedenie klasifikácie ekonomických činností NACE Rev. 2 si vyžiada opätovné prepočítanie časových radov za obdobia pred zavedením tejto revízie.
- V celej EÚ sa uskutoční revolúcia v dostupnosti a prístupnosti územných informácií prostredníctvom implementácie smernice o infraštruktúre pre priestorové informácie v Európe (INSPIRE), ktorej cieľom je vytvoriť infraštruktúru pre priestorové informácie v Európe na podporu environmentálnych a ďalších politík. To bude mať značný vplyv na organizáciu a využitie týchto informácií útvarmi Komisie. Skupina zaoberajúca sa územnými informáciami a Eurostat budú musieť počas tohto programového obdobia nielen prispieť k rozvoju technického zavedenia a poskytnúť organizačnú infraštruktúru (vrátane ustanovenia a pôsobenia výboru pre INSPIRE), ale aj podporiť zavedenie INSPIRE v celej EÚ. Pre používateľov z Komisie sa budú naďalej podporovať techniky priestorovej analýzy kombinujúce štatistické a územné údaje. Väčšia dostupnosť priestorových údajov v dôsledku využitia infraštruktúry výrazne zlepšia potenciál pre definovanie presných ukazovateľov.

HLAVA XVIII

VÝSKUM A TECHNICKÝ ROZVOJ

Právny rámec

Štatistika vedy, techniky a inovácií (VTI):

Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1608/2003/ES z 22. júla 2003 o vypracovaní a vývoji štatistík Spoločenstva o vede a technike ⁽¹⁾; nariadenie Komisie (ES) č. 753/2004 z 22. apríla 2004, ktorým sa vykonáva rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1608/2003/ES vo vzťahu k štatistike o vede a technike ⁽²⁾; nariadenie (ES) č. 1450/2004.

Štatistický výskum, metodika a klasifikácie: rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1982/2006/ES z 18. decembra 2006 o siedmom rámcovom programe Európskeho spoločenstva v oblasti výskumu, technického rozvoja a demonštračných činností (2007 – 2013) ⁽³⁾.

Spravovanie a ochrana mikroúdajov: nariadenie (ES) č. 1104/2006.

Súčasná situácia

Štatistika vedy, techniky a inovácií: politiky EÚ v oblasti vedy, techniky a inovácií sú základným kameňom lisabonskej stratégie, ako je zdôraznené v záveroch zasadnutia Európskej rady v Barcelone 15. a 16. marca 2002 a v strednodobom hodnotení z roku 2005. Tvorba a šírenie štatistiky v oblasti výskumu a vývoja, ľudských zdrojov vo vede a v technike, patentov, špičkových priemyselných odvetví a znalostných služieb sa v posledných rokoch značne zlepšili. Táto tvorba je založená na zbere vlastných údajov, využití administratívnych zdrojov a využití iných oficiálnych alebo neoficiálnych zdrojov údajov. Ustanovil sa legislatívny rámec.

⁽¹⁾ .Ú. v. EÚ L 230, 16.9.2003, s. 1.

⁽²⁾ .Ú. v. EÚ L 118, 23.4.2004, s. 23. Rozhodnutie naposledy zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 973/2007.

⁽³⁾ .Ú. v. EÚ L 412, 30.12.2006, s. 1.

Štatistický výskum, metodika a klasifikácie: v dôsledku zmeny pracovného prostredia, najmä rozšírenia, globalizácie a IT technológie, ako aj nákladov na zozbierané štatistické údaje existuje potreba zlepšiť všetky prvky kvality údajov ako je uvedené v nariadení (ES) č. 322/97, plniac tak na nové požiadavky zo strany tvorcov politik EÚ a iných a prispôsobujúc štatistiku spoločenským zmenám.

Spravovanie a ochrana mikroúdajov: Dôležitý je ľahký prístup výskumných pracovníkov k mikroúdajom zozbieraným na európskej úrovni ako súčasť tvorby štatistiky v súlade s článkom 285 Zmluvy o ES. Takýto prístup je v súlade s príslušnými právnymi predpismi o ochrane údajov napríklad s nariadením (ES) č. 322/97 a nariadením Rady (Euratom, EHS) č. 1588/90 z 11. júna 1990 o prenose dôverných štatistických údajov Štatistickému úradu Európskych spoločstiev⁽¹⁾. Je potrebné nájsť nové bezpečné riešenia.

Hlavné iniciatívy na roky 2008 až 2012:

- Štatistiky vedy, techniky a inovácií: v budúcich rokoch sa práca na štatistikách v oblasti štatistiky vedy, techniky a inovácií zameria na dosahovanie lepšej kvality údajov, zlepšenie štatistických metód, klasifikácií, pojmov a definícií (napr. lepšie meranie znalostných tokov, využívanie medzinárodne harmonizovaného zdroja prvotných údajov Patstat), a to otvoreným prístupom k dodatočným zdrojom údajov a úplným vykonávaním štatistiky v oblasti kariérneho rastu držiteľov doktorátu, ako aj aktualizovaním existujúcich právnych predpisov o rôznych pokrytých štatistických oblastiach a poskytovaním lepších informácií národným účtom.
- Štatistický výskum, metodika a klasifikácie: v siedmom rámcovom programe bude prioritou zlepšenie tematických oblastí, ale aj výskum zameraný na zlepšenie kvality údajov prostredníctvom inovačných metód vrátane modelovania, odhadu alebo imputácie. Funkčná výskumná komunita v oficiálnej štatistike bude opätovne aktivovaná podporovaním sietí. Podporí a uľahčí sa šírenie a využívanie výsledkov z výskumu oficiálnej štatistiky v šiestom a siedmom rámcovom programe a použitie výsledkov na prevádzkovej úrovni. Viac práce treba vykonať na zlepšenie používaných klasifikácií (napr. európske zisťovania skupín podnikov vykonávajúcich výskum a vývoj) a na využívanie a rozšírenie európskej infraštruktúry registrov skupín podnikov.
- Spravovanie a ochrana mikroúdajov: podporí sa integrovaný prístup k vývoju európskych infraštruktúr a jeho metodika, aby sa uľahčil prístup výskumných pracovníkov k anonymizovaným údajom v rámci platných právnych predpisov.

HLAVA XIX

ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Právny rámec

Štatistika EÚ v oblasti životného prostredia vychádza z požiadaviek týkajúcich sa kvalitnej, komplexnej, spoľahlivej a relevantnej štatistiky, účtov a ukazovateľov s cieľom ďalej vypracúvať, zavádzať a monitorovať environmentálnu politiku Spoločenstva, najmä šiesty akčný program v oblasti životného prostredia a jeho „tematické stratégie“, environmentálne ciele stratégie trvalo udržateľného rozvoja EÚ a lisabonskej stratégie a cardiffský proces v oblasti integrácie environmentálnych záujmov do všetkých politických oblastí. V súčasnosti je právne pokrytý len zber štatistických údajov o odpadoch⁽²⁾ a štatistických údajov o výdavkoch na životné prostredie⁽³⁾.

Súčasná situácia

Environmentálne údaje spravuje v súčasnosti len Európska agentúra pre životné prostredie, Spoločné výskumné centrum, Generálne riaditeľstvo Komisie pre životné prostredie a Eurostat. Technické opatrenie týkajúce sa rozdelenia povinností a práce, ktoré viedlo k zriadeniu centier environmentálnych údajov, bolo schválené skupinou štyroch (Go4)⁽⁴⁾. Zabezpečí sa zvýšená interoperabilita IT infraštruktúry partnerov Go4. Rámec pre environmentálnu štatistiku a účty doplní úzka spolupráca s medzinárodnými organizáciami (OSN, OECD) týkajúca sa metód (napr. príručky) a zberu údajov (spoločný dotazník Eurostat/OECD).

Kľúčovou prioritou je uspokojovanie požiadaviek týkajúcich sa údajov v súvislosti s „tematickými stratégiami“, napr. o „prevencii a recyklácii odpadov“, „udržateľnom využívaní prírodných zdrojov“ a „trvalo udržateľnom využívaní pesticídov“. Tvorba základnej environmentálnej štatistiky, ako aj poskytovanie štatistik a ukazovateľov v oblasti vody, vzduchu, biodiverzity, pôdy, lesov a využitia pôdy iným centrom environmentálnych údajov naďalej pokračuje.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 151, 15.6.1990, s. 1. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 1882/2003.

⁽²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2150/2002 z 25. novembra 2002 o štatistike o odpadoch (Ú. v. ES L 332, 9.12.2002, s. 1). Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 1893/2006.

⁽³⁾ Nariadenie (ES, Euratom) č. 58/97.

⁽⁴⁾ Technické opatrenie zo 14. novembra 2005 o zriadení centier environmentálnych údajov, schválené medzi štyrmi orgánmi Spoločenstva zapojenými do predkladania správ v oblasti životného prostredia a šírenia environmentálnych údajov.

Lepšie analyzovanie a kvantifikácia prepojenia medzi hospodárskymi a environmentálnymi piliermi stratégie trvalo udržateľného rozvoja si vyžaduje ďalší vývoj environmentálno-ekonomických účtov. Niektoré čiastkové oblasti environmentálnych informácií vykazujú značné rozdiely a nie sú vždy aktualizované. Podiel štatistík životného prostredia a účtov, na ktoré sa vzťahujú právne predpisy EÚ, je nízky. Mali by sa zväziť právne základy pre ostatné významné oblasti.

Hlavné iniciatívy na roky 2008 až 2012:

S cieľom zlepšiť synergie, plánovanie a vykonávanie týkajúce sa environmentálnych štatistík budú práce v rokoch 2008 až 2012 koordinované v rámci „stretnutia riaditeľov v súvislosti s environmentálnymi štatistikami a účtami“ (DIMESA), ktoré pokrýva dve siete Go4 a členské štáty.

- Centrá údajov o odpadoch, prírodných zdrojoch a produktoch a nariadenia o štatistike o odpadoch a pesticídoch (plánované) poskytnú kvalitné údaje, a tým uspokoja požiadavky týkajúce sa údajov o tematických stratégiách.
- Existujúce environmentálne ukazovatele sa zjednodušia, vypracujú sa nové ukazovatele a poskytne sa technická podpora na výpočet ukazovateľov na úrovni EÚ a na preskúvanie povinností spojených s predkladaním správ v záujme lepšie zameraného a nákladovo efektívneho zberu environmentálnych údajov.
- Ďalej sa bude podporovať metodický vývoj a výskum v oblasti environmentálno-ekonomických účtov a zavedú sa moduly hlavných environmentálnych účtov.
- Ďalej sa budú zlepšovať metódy odhadu a okamžitého predvídania na doplnenie chýbajúcich údajov a zvýši sa včasnosť environmentálnej štatistiky a účtov.
- Podľa potreby sa vypracujú právne základy pre kľúčové oblasti zberu environmentálnych údajov, ktoré nie sú pokryté žiadnymi právnymi aktmi.

HLAVA XX

ROZVOJOVÁ SPOLUPRÁCA

Na hodnotenie úspechu rozvojovej politiky je nevyhnutná dobrá štatistika. Je potrebná pre rozvojové krajiny na tvorbu politiky založenej na vecných faktoch. Okrem toho v kontexte konsolidovania demokracie a právneho štátu a v kontexte dodržiavania ľudských práv je štatistika príkladom dobrého riadenia a môže pomôcť pri presadzovaní dobrého riadenia a transparentnosti za predpokladu, že sú splnené normy primeranej kvality štatistickej tvorby a že je zabezpečená dostupnosť a šírenie oficiálnej štatistiky.

Právny rámec

Článok 180 Zmluvy o ES.

Súčasná situácia

V súvislosti s rozvojovými krajinami je na zvýšenie štatistickej výkonnosti potrebné vykonať veľké množstvo práce. Celkovým cieľom je podpora politiky EÚ pre oblasť vonkajších vzťahov poskytovaním primeranej a cielenej štatistickej technickej pomoci so zámerom posilniť štatistickú výkonnosť v krajinách čerpajúcich podporu z EÚ. Táto podpora musí byť trvalá. Z tohto hľadiska by sa mali vyvinúť snahy na zabezpečenie toho, aby štatistika tvorila integrálnu súčasť plánov národného a regionálneho rozvoja.

Najdôležitejším politickým prvkom je zvýšené a explicitné zameranie na zníženie chudoby v rámci rozvojovej politiky ES, najmä pokiaľ ide o krajiny AKT, a najmä Afriku. V dôsledku toho sa štatistická spolupráca čoraz viac zameriava na posilňovanie merania a monitorovania chudoby s osobitným dôrazom na ukazovatele rozvojových cieľov milénia.

V oblastiach merania vplyvu rozvojových programov EÚ a so zreteľom na štatistický prvok programov regionálneho rozvoja EÚ vo všeobecnosti sa poskytuje technická pomoc a podpora.

Regionálna integrácia je trvalým ťažiskom programu odzrkadľujúcim zvýšené pohyby medzi samotnými krajinami s cieľom posilniť regionálne štruktúry. Oblasti, v ktorých sa poskytuje podpora, zahŕňajú multilaterálny dohľad, zlepšenie národných účtov, cenovú štatistiku, poľnohospodársku štatistiku, štatistiku prírodných zdrojov a tlakov na životné prostredie, zahraničný trh, podnikovú štatistiku a odbornú prípravu v oblasti štatistiky.

Európsky štatistický systém pokračuje v snahách o zlepšenie koordinácie medzi komunitou darcov (napr. bilaterálni a multilaterálni darcovia) a tieto snahy posilňuje. Podľa toho Eurostat a členské štáty podporujú prácu, najmä v kontexte OECD/DAC, OSN a Svetovej banky, na hodnotenie vplyvu rozvojovej spolupráce týkajúcej sa dosahovania rozvojových cieľov milénia. Európsky štatistický systém ako taký hrá aktívnu úlohu v iniciatíve PARIS 21. Najmä činnosti spojené s technickou spoluprácou zdôrazňujú význam zamerania sa na používateľa a podporujú hodnotu viacročného programovania.

Hlavné iniciatívy na roky 2008 až 2012:

- Zvýši sa propagácia štatistiky v národných a regionálnych rozvojových plánoch.
- Podľa možnosti bude poskytnutá technická pomoc a vedecká podpora s cieľom realizovať štatistické rozvojové programy, najmä na regionálnej úrovni; podporiť projekty so štatistickými dôsledkami a harmonizáciu štatistiky v krajinách čerpajúcich pomoc z EÚ; a prispieť k hodnoteniu štatistických priorit pre plánovanie a programovanie činností EÚ v oblasti štatistickej spolupráce.
- Osobitný dôraz sa bude klásť na meranie a monitorovanie chudoby, pokroku v oblasti sociálnej súdržnosti, environmentálnej trvalej udržateľnosti a ukazovateľov rozvojových cieľov milénia, pričom sa zohľadní rodové hľadisko.

HLAVA XXI

HOSPODÁRSKA, FINANČNÁ A TECHNICKÁ SPOLUPRÁCA S TRETÍMI KRAJINAMI

Právny rámec

Nariadenie Rady (Euratom, ES) č. 1279/96 z 25. júna 1996 o poskytnutí pomoci na hospodársku reformu a obnovu v nových nezávislých štátoch a Mongolsku⁽¹⁾; oznámenie Komisie Rade z 9. decembra 2004 o návrhoch akčných plánov Komisie v rámci Európskej susedskej politiky (ESP).

Súčasná situácia

Štatistická spolupráca s krajinami zahrnutými v ESP sa zameriava na podporu rozvoja štatistických systémov týchto krajín s cieľom poskytnúť základný súbor harmonizovaných údajov spĺňajúcich požiadavky EÚ v oblastiach, v ktorých by ich politiky EÚ vyžadovali. Štatistická pomoc sa týmto krajinám poskytne prostredníctvom nástroja európskeho susedstva a partnerstva.

Hlavné iniciatívy na roky 2008 až 2012:

- Rozvinú sa kľúčové oblasti hospodárskej štatistiky, štatistiky národných účtov a cenovej štatistiky, štatistiky zahraničného obchodu, štatistiky v oblasti migrácie a sociálnej štatistiky. Okrem toho by sa mali progresívne vyvíjať ďalšie sektory, ako napr. štatistika v oblasti energetiky a životného prostredia – a v širšom zmysle ukazovatele trvalo udržateľného rozvoja – ako kľúčový vstup pre tvorbu politík.
- Spolupráca sa tiež zameria na budovanie a zvyšovanie inštitucionálnych kapacít národných štatistických úradov a na spoluprácu medzi inštitúciami.

(1) Ú. v. ES L 165, 4.7.1996, s. 1.